ihcc
International Health Coordination Centre
Canolfan Ryngwladol Cydlynu Iechyd

ADRODDIAD CYNNYDD IHCC 2018-22

Gweithio tuag at GIG yng Nghymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang, yn wydn ac yn ffyniannus

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

GIG CYMRU NHS WALES
Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Awduron

Mae'r adroddiad hwn wedi'i ddatblygu gan y Ganolfan Ryngwladol Cydlynu Iechyd (IHCC), Is-adran Iechyd Rhyngwladol, Iechyd Cyhoeddus Cymru: Liz Green, Mariana Dyakova, Laura Holt a; Dr Kit Chalmers, yr Ymddiriedolaeth Addysg Iechyd Trofannol (THET).

Diolchiadau

Diolch yn arbennig i Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, Bwrdd Iechyd Addysgu Powys, Gofal Iechyd Digidol Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Phartneriaeth Stiwardiaeth Gwrthficrobaidd Malawi-Cymru am ddarparu a chyfrannu at yr astudiaethau achos.

Diolch yn fawr i'r Athro Mark A Bellis, cyn Gyfarwyddwr Polisi ac Iechyd Rhyngwladol – Cyfarwyddiaeth Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd, Iechyd Cyhoeddus Cymru ac i Dr Gill Richardson, cyn Gyfarwyddwr Cynorthwyol, Polisi ac Iechyd Rhyngwladol – Cyfarwyddiaeth Canolfannau Cydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd, a Lauren Couzens, Iechyd Cyhoeddus Cymru am eu cefnogaeth ar gyfer yr adroddiad, gwaith y Ganolfan Ryngwladol Cydlynu Iechyd a gweithredu'r Siarter ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol yng Nghymru.

ISBN 978-1-83766-152-7

© Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru 2023

Gellir atgynhyrchu'r deunydd a gynhwysir yn y ddogfen hon o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored (OGL) www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3/ar yr amod y caiff ei wneud yn gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Cydnabyddiaeth i'w nodi i Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Cynnwys

Ynglŷn Â'r Adroddiad Hwn 2
Crynodeb Gweithredol 3
Cyflwyniad 5
Adran 1: Sylfeini, Cynlluniau a Chynnydd 6

Cynlluniau a Chynnydd IHCC 7
Siarter Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol: Seremoni Ailymrwymo a Phecyn Cymorth Siarter 8

Adran 2: Gweithgareddau ar draws GIG Cymru 9

Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd Y Byd (WHO CC) Iechyd Cyhoeddus Cymru 9
Nursing Now 10
Adolygiadau Gweithgarwch Rhyngwladol Llywodraeth Cymru 11
Cydweithrediad WAST ag Indonesia 12
Rhwydwaith Cysylltiadau Iechyd Cymru ac Affrica 13
Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro: Talk© Offeryn Dadfriffio Clinigol 15
Partneriaeth Endosgopi Powys-Bangladesh 16
Iechyd a Gofal Digidol Cymru: Cefnogaeth TG Yn Lesotho 16
Gweithgarwch Ar Draws Cymru: Partneriaeth Stiwardiaeth Gwrthficrobaidd Malawi-Cymru 18
Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan: Cynllun "Cyfeillio" Arweinyddiaeth Nyrsio 19
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr: Cyswllt Iechyd Betsi-Kenya 20
E-ddysgu Dinasyddiaeth Fyd-eang Ar Gyfer Y Gig Yng Nghymru 21
Pecyn Cymorth Datblygu Cynaliadwy 22
Diweddariad Strategaeth Iechyd Ryngwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru 23
Gweithredu'r Siarter: Gwerthuso Cynnydd 23
Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Cymru (WHESRI) 26
Adroddiadau Sganio a Dysgu Gorwelion Rhyngwladol COVID-19 27
Brexit: Monitro a Rhannu Datblygiadau 27

Adran 3: Casgliadau a'r Dyfodol 28

Cefnogi Gweithredu Argymhellion Yr Adroddiadau Gweithgarwch Rhyngwladol 28
Creu Grw^p Gweithgareddau Iechyd Rhyngwladol Y GIG 28
Paratoi'r Tir Ar Gyfer Dull Newydd at Iechyd Rhyngwladol Yng Nghymru 29
Ymgysylltu Â Sefydliadau'r GIG i Godi Proffil Gweithgarwch Iechyd Rhyngwladol 29
Gweithredu Argymhellion Gwerthusiad Gweithredu'r Siarter 29

Sylwadau I Gloi 30
Cyfeiriadau 31

Ynglŷn Â'r Adroddiad Hwn

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu cynnydd y Ganolfan Cydlynu Iechyd Rhyngwladol (IHCC) o ran llywio a galluogi gweithredu'r Siarter ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol yng Nghymru (y Siarter) ar draws y GIG dros y pedair blynedd diwethaf. Mae hefyd yn rhoi enghreifftiau o waith partneriaeth iechyd rhyngwladol ar draws y Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau GIG. Mae'r adroddiad yn amlygu cynlluniau a dyheadau'r IHCC ar gyfer y dyfodol, o ran cefnogi GIG iachach, mwy cyfartal, sy'n gyfrifol yn fyd-eang, yn wydn a llewyrchus yng Nghymru.

Mae'r adroddiad yn amlygu rôl yr IHCC, ei lwyddiannau, ffyrdd o weithio, strwythurau a gweithgareddau cydweithredol; ac yn amlinellu esblygiad yr IHCC mewn perthynas â datblygiadau byd-eang, y DU, cenedlaethol a lleol. Mae'r rhain yn cynnwys heriau a chyfleoedd fel ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd ('Brexit'), pandemig COVID-19 a'r argyfwng 'costau byw'. Mae'n dangos yr offer a ddefnyddir i alluogi dysgu ar y cyd, hwyluso synergeddau ar draws y GIG a thraws-sector, a sicrhau'r buddion mwyaf posibl i iechyd a llesiant pobl Cymru a thu hwnt.

Mae corff yr adroddiad wedi'i strwythuro'n dair adran:

1. **Sylfeini, cynlluniau a chynnydd:** mae hwn yn disgrifio'r IHCC, y Siarter, sy'n ganolog i'w waith, a'i gysylltiadau ar draws y GIG. Mae'n cynnwys crynodeb o'r cynlluniau a'r dyheadau a fynegwyd yn yr Adroddiad Cynnydd diwethaf yn 2015-17, a'r gweithgareddau sydd wedi'u cynnal i gyflawni'r rhain. Un cyflawniad mawr fu datblygu Pecyn Cymorth Gweithredu'r Siarter, a ryddhawyd yn 2019 ac a ddisgrifiwyd ynghyd â Seremoni Ailymrwymo'r Siarter, a oedd yn nodi pumed pen-blwydd y Siarter y flwyddyn honno.
2. **Gweithgareddau ar draws GIG Cymru:** mae'r adran hon yn dangos rhai o'r gweithgareddau iechyd rhyngwladol niferus y mae sefydliadau GIG Cymru wedi'u cynnal ers 2018. Mae'r rhain wedi'u mapio i bedair sylfaen graidd y Siarter, er bod llawer yn dangos arfer da mewn mwy nag un o'r rhain. Cynrychiolir wyth sefydliad unigol, yn ogystal â gweithgareddau ar draws Cymru a Llywodraeth Cymru, ac mae crynodeb o Werthusiad Cynnydd Gweithredu'r Siarter wedi'i gynnwys.
3. **Casgliadau ac edrych ymlaen:** mae hwn yn nodi'r uchelgeisiau ar gyfer yr IHCC dros y ddwy flynedd nesaf, yn seiliedig ar asesiad o heriau a llwyddiannau'r gorffennol. Mae'r rhain yn dangos sut mae'r IHCC yn ceisio ychwanegu gwerth at y gweithgareddau rhyngwladol sy'n digwydd ar draws GIG Cymru, a chefnogi iechyd byd-eang a phartneriaethau rhyngwladol er budd poblogaethau lleol a byd-eang trwy ddysgu, rhannu a chydweithio.

Mae'r adroddiad yn cynnwys Crynodeb Gweithredol, trosolwg o weithgarwch iechyd rhyngwladol o 2018-2022, ac yn rhoi rhai awgrymiadau ar gyfer y dyfodol.

Cynulleidfa darged

Mae'r adroddiad wedi'i anelu at ystod eang o randdeiliaid sy'n ymwneud ag iechyd rhyngwladol a byd-eang, ac sydd â diddordeb ynddo, gan gynnwys o'r GIG (Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG), cyrff cyhoeddus perthnasol eraill, Llywodraeth Cymru, sefydliadau a grwpiau partner yn y DU (Pedair Gwlad), a chyrff trydydd sector.

Crynodeb Gweithredol

Wedi'i sefydlu yn 2013, mae Canolfan Ryngwladol Cydlynu Iechyd Cymru (IHCC) wedi'i lleoli o fewn y Gyfarwyddiaeth Polisi ac Iechyd Rhyngwladol, Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant (WHOCC) yn Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'r adroddiad hwn yn disgrifio gweithgareddau'r IHCC ei hun, a gweithgarwch iechyd rhyngwladol ehangach GIG Cymru rhwng 2018-22. Mae'r ychydig flynyddoedd diwethaf wedi bod yn gyfnod cythryblus i systemau iechyd a'r gweithlu iechyd o ganlyniad i'r pandemig coronafeirws (COVID-19), ond mae'r adroddiad yn dangos cydweithio rhyngwladol sylweddol er gwaethaf hyn. Mae'r enghreifftiau sydd wedi'u cynnwys yn dangos yn glir fudd cydweithredu iechyd byd-eang, gan gynnwys yn ystod argyfyngau.

Mae'r IHCC wedi parhau i esblygu a gwneud cynnydd er gwaethaf aflonyddwch y pandemig ac atal ei waith yn ystod y cyfnod hwn. Mae ei waith wedi'i ganoli ar y 'Siarter ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol' (y Siarter) yng Nghymru, a chynhaliwyd seremoni i ailymrwymo'r Siarter yn 2019 i nodi ei phumed pen-blwydd. Gwelodd hyn holl sefydliadau GIG Cymru yn adnewyddu eu haddewid i roi'r Siarter ar waith, ac mae Pecyn Cymorth Gweithredu wedi'i ddatblygu i gefnogi eu hymdrechion. Mae cynnydd ar weithredu'r Siarter wedi'i werthuso, gyda chryfderau clir a meysydd i'w gwella yn dod i'r amlwg a fydd yn arwain ymdrechion i ysgogi ymgysylltiad rhyngwladol ar draws y GIG yn ystod adferiad o bandemig COVID-19. Ym mis Mawrth 2018, dynodwyd Cyfarwyddiaeth Polisi a Iechyd Ryngwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru yn Ganolfan Gydweithredol (CC) Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant, gan ddod â chysylltiadau rhyngwladol newydd a chryfach, ac mae e-ddysgu Dinasyddiaeth Fyd-eang wedi'i ddatblygu ac ar gael i holl gydweithwyr y GIG a gweithlu cyrff cyhoeddus eraill, gan gynnwys ledled y DU.

Mae'r adroddiad yn cyflwyno enghreifftiau o waith cydweithredol rhyngwladol gan wyth Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG yn ogystal â dau sefydliad ar draws Cymru a Llywodraeth Cymru. Mae gweithgareddau'n amrywiol ac yn cynnwys partneriaethau strategol, ymchwil glinigol, darparu gwasanaethau a gweithgareddau gwirfoddol, a gynhelir ar draws pedwar cyfandir. Mae'r enghreifftiau'n cynnwys:

- Mewnbwn i lywio ymateb Llywodraeth Cymru i bandemig COVID-19, gan ddefnyddio adroddiadau rheolaidd Sganio a Dysgu Gorwelion Rhyngwladol. Mae'r rhain yn barhaus, ac maent bellach yn edrych yn ehangach ar flaenoriaethau iechyd y cyhoedd a materion/bygythiadau sy'n dod i'r amlwg.
- Partneriaeth glinigol ac academaidd gydag Indonesia i gefnogi datblygiad gwasanaeth ambiwlans Indonesia, a ariennir trwy grant ymchwil y DU. Mae'r bartneriaeth wedi datblygu modelau mathemategol i arwain datblygiadau ac wedi darparu hyfforddiant parafeddygaeth glinigol.
- Cydweithrediad fferylliaeth Cymru gyfan gyda Malawi i wella stiwardiaeth gwrthficrobaidd a lleihau ymwrthedd gwrthficrobaidd, a ariennir gan Gymorth Datblygu Swyddogol y DU. Datblygwyd pecyn cymorth a hyfforddiant i wella arfer, ac ymgysylltodd y bartneriaeth â chyrff cenedlaethol i sicrhau aliniad â strategaethau iechyd ehangach.
- Prosiect ymchwil i hyrwyddo defnydd ac asesu effaith offeryn dadfriffio ar gyfer timau clinigol. Roedd hyn mewn cydweithrediad â sefydliadau yn Sbaen a Norwy ac fe'i ariannwyd gan grant ymchwil Ewropeaidd. Defnyddiwyd yr offeryn i gefnogi clinigwyr yn ystod y pandemig ac mae bellach yn cael ei ddefnyddio mewn ugain o wledydd ledled y byd.
- Cyswllt rhwng gogledd Cymru a Kenya sydd, wedi'i arwain gan asesiad o anghenion, wedi datblygu system adrodd gwyliadwriaeth yn seiliedig ar ddigwyddiadau cymunedol a hyfforddiant, a ariennir gan raglen Cymru ac Affrica Llywodraeth Cymru. Mae dros 60 o Wirfoddolwyr Iechyd Cymunedol wedi cael eu hyfforddi ac yn awr yn adrodd am bryderon yn uniongyrchol i'r tîm iechyd cyhoeddus ardal.

- Dau adroddiad a ariennir gan Lywodraeth Cymru yn archwilio gweithgarwch iechyd rhyngwladol Cymru, gydag argymhellion i gryfhau hyn. Mae Grŵp Llywio wedi ystyried yr argymhellion ac mae cynlluniau i roi newid ar waith.

Nodwedd drawiadol o lawer o'r gwaith hwn yw ei fod wedi parhau – neu wedi dechrau mewn rhai achosion – yng nghanol pwysau'r pandemig COVID-19. Mae hyn yn dangos gwerth cydweithio rhyngwladol o'r fath a'u bod wedi dod â budd i'r rhai a gymerodd ran.

Gan fod Cymru bellach yng nghyfnod adferiad y pandemig, mae'r IHCC wedi ymrwymo i gefnogi, cryfhau a hyrwyddo gweithgarwch iechyd rhyngwladol a byd-eang. Mae WHOCC Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi'i ailddynodi am bedair blynedd o 2022, gan ddarparu cefnogaeth gref a chysylltiadau â Sefydliad Iechyd y Byd, ei swyddfeydd a'i rwydweithiau.

Mae'r adroddiad yn cloi gyda nodau'r IHCC ar gyfer y ddwy flynedd nesaf, sy'n cynnwys creu Grŵp Gweithgarwch Iechyd Rhyngwladol GIG newydd, ymgysylltu ar draws y Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG i barhau i gefnogi gweithrediad y Siarter gyda dealltwriaeth o'r cyd-destun presennol, ac ymgysylltu â Llywodraeth Cymru a sefydliadau partner i fwrw ymlaen ag argymhellion adroddiadau diweddar ac effaith datblygiadau byd-eang, y DU a chenedlaethol. Gall arweinyddiaeth a chydweithrediad yr IHCC, a ategir gan uchelgeisiau a pholisïau allanol a blaengar Cymru, ganiatáu i gydweithrediadau byd-eang a phartneriaethau rhyngwladol ar draws GIG Cymru dyfu, gan gryfhau systemau iechyd, a helpu i ddiogelu, hyrwyddo a gwella iechyd a llesiant y boblogaeth gartref ac ar draws y byd.

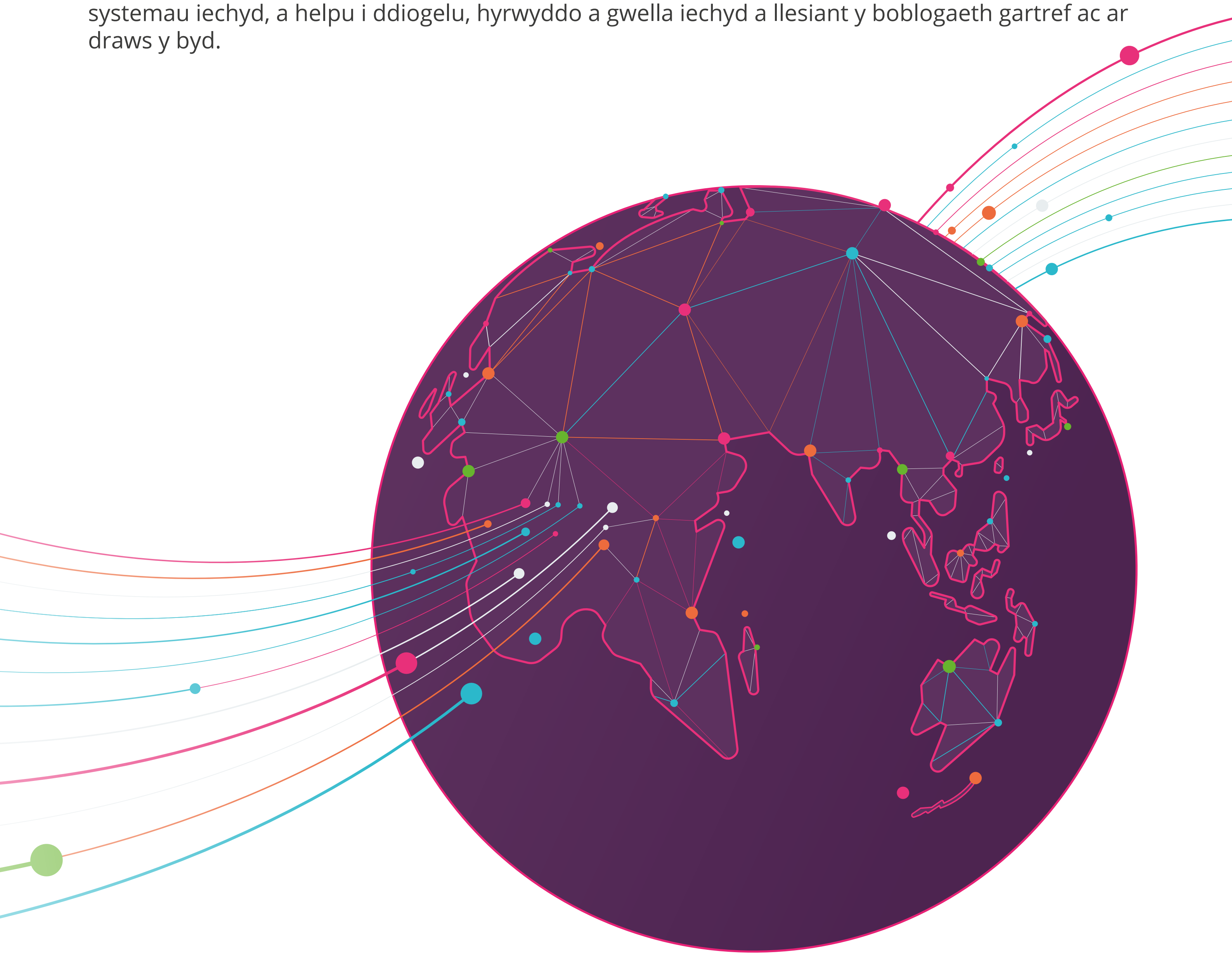

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn dilyn adroddiad cynnydd 2015-17 yr IHCC (Iechyd Cyhoeddus Cymru, 2017). Mae'r cyfnod hwy o amser a gwmpesir yn adlewyrchu'r heriau mewn perthynas ag ailgyfeirio gwaith a symud staff oherwydd y pandemig COVID-19. Mae'r IHCC bellach yn bodoli mewn cyd-destun gwahanol iawn yn lleol, yn genedlaethol ac yn fyd-eang. Bu newidiadau sefydliadol, gan ailstrwythuro Iechyd Cyhoeddus Cymru; ac mae'r Gyfarwyddiaeth wedi'i dynodi'n WHOCC sydd bellach yn gartref i'r IHCC. Roedd rhai heriau, fel Brexit, i'w disgwyl ond gydag effeithiau anrhagweladwy. Roedd eraill nad oeddent wedi'u eraill: er bod pandemig wedi'i ragweld ers blynyddoedd, mae effaith eang COVID-19 wedi bod yn ddramatig ac yn hirhoedlog.

Mae'r newidiadau hyn wedi herio pobl, cymunedau a'r gwasanaeth iechyd yng Nghymru a'r byd, gan ddod â safbwyntiau newydd ar iechyd, anghydraddoldeb a blaenoriaethau, a phwys newydd i waith yr IHCC. Ers ei sefydlu yn 2013, mae'r IHCC wedi bod yn ganolbwynt ar gyfer gwaith rhyngwladol cysylltiedig ag iechyd ar draws y GIG yng Nghymru: canolbwynt ar gyfer rhannu ac adeiladu ar ragoriaeth, arbenigedd, angerdd ac ymrwymiad cymuned iechyd Cymru. Mae gwaith rhyngwladol y gymuned hon wedi parhau drwy'r holl newidiadau a heriau hyn: weithiau mewn ffyrdd gwahanol neu gyda ffocws gwahanol, ond bob amser gyda'r nod o wella iechyd gartref a thramor trwy gysylltiadau rhyngwladol, dysgu gan eraill a rhannu ag eraill.

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno enghreifftiau o'r arferion a'r gweithgareddau cadarnhaol sydd wedi digwydd ar draws GIG Cymru yn ystod y pedair blynedd diwethaf, a'r cyfleoedd a'r heriau y mae'r rhain yn eu hamlygu i'r IHCC. Nid yw cenhadaeth ac amcanion yr IHCC wedi newid: hyrwyddo a hwyluso cyfleoedd ar gyfer cydweithio rhyngwladol a meithrin partneriaethau; gwneud y mwyaf o'r enillion posibl a'r effaith polisi i Gymru a'n rhanddeiliaid; a lleihau dyblygu ymdrech ac adnoddau. Mae'r gwaith wedi parhau i esblygu a pharhau yn ystod y pedair blynedd hyn er gwaethaf yr heriau.

Adran 1: Sylfeini, Cynlluniau a Chynnydd

Mae'r rhan fwyaf o waith yr IHCC wedi'i ganoli ar hwyluso a chefnogi gweithrediad y Siarter: dogfen arfer da unigryw a gynhyrchwyd yn 2014, y mae holl Fyrddau Iechyd Cymru ac Ymddiriedolaethau'r GIG wedi ymrwymo iddi a'i llofnodi. (Canolfan Ryngwladol Cydlynu Iechyd, 2014). Mae'r IHCC yn elwa o gael ei hymgorfforі yn Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddod â hi o dan ymbarél Strategaeth Iechyd Ryngwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru (Dyakova, Couzens a Bellis, 2017), a dod â chysylltiadau rhyngwladol eang gan gynnwys y rhai a sefydlwyd drwy'r WHOCC.

Mae'r Siarter yn gosod safonau ac yn darparu canllawiau ymarferol ar gyfer sefydlu a chynnal partneriaethau iechyd rhyngwladol, yn seiliedig ar bedair carreg sylfaen:

- **Cyfrifoldebau sefydliadol:** gan gydnabod bod ymgysylltiad ac ymrwymiad sefydliadol cryf yn hanfodol.
- **Gweithio mewn partneriaeth cilyddol:** yn seiliedig ar gydweithio, cydraddoldeb, parch y naill at y llall a budd y ddwy ochr.
- **Arfer da:** chwilio am dystiolaeth, dathlu canlyniadau cadarnhaol a dysgu o anawsterau.
- **Llywodraethu cadarn:** gydag amcanion a chyfrifoldebau clir ar gyfer pawb dan sylw.

Mae llofnod sefydliadau GIG Cymru yn nodi eu bod yn cydnabod manteision ymgysylltu a gweithio byd-eang a'u bwriad i wneud hyn yn foesegol, yn fuddiol i'r ddwy ochr ac yn effeithiol. Un o swyddogaethau craidd yr IHCC fu cynnull Grŵp Gweithredu'r Siarter, gan ddod â chynrychiolwyr pob llofnodwr a sefydliad llofnodol cyswllt at ei gilydd, i rannu gwybodaeth a phrofiadau, ac i gynllunio gweithgareddau ategol.

Daeth yr adroddiad cynnydd diwethaf i ben gyda chynlluniau i gryfhau gwaith yr IHCC, a gweithgarwch iechyd rhyngwladol Cymru yn fwy cyffredinol. Mae Ffigur 1 yn cyflwyno'r cynlluniau hyn, ynghyd â chrynodeb o'r cynnydd tuag atynt. Mae hyn wedi bod yn gadarnhaol iawn, er gwaethaf heriau diweddar.

Ffigur 1. Cynlluniau a Chynnydd IHCC

Cyhoeddi Pecyn Cymorth Gweithredu'r Siarter Cymru Gyfan

Cyhoeddwyd hwn ym mis Hydref 2019. Mae'n crynhoi gwybodaeth y Siarter a dolenni i ganllawiau ategol, gan sefydliadau allanol a rhai a gynhyrchwyd gan Fyrddau Iechyd Cymru drwy grŵp Gweithredu'r Siarter. Gweler isod am ragor o fanylion.

Gwerthuso cynnydd o ran Gweithredu'r Siarter

Dechreuodd y gwaith ym mis Ionawr 2020 ond cafodd ei atal yn ystod pandemig COVID-19. Er gwaethaf hyn, cwblhawyd y gwerthusiad yn 2021: gweler yr adran Llywodraethu Cadarn am y canlyniadau.

Datblygu hyfforddiant dinasyddiaeth fyd-eang ymhellach

Gan adeiladu ar gwrs hyfforddi peilot blaenorol, datblygwyd modiwl dysgu ar-lein. Fe'i lansiwyd ar Dysgu@Cymru, llwyfan e-ddysgu GIG Cymru gyfan, ym mis Tachwedd 2021. Manylion pellach yn yr adran Arfer Da.

Cydgrynhoi synergeddau a llywodraethu i brif ffrydio ymgysylltu rhyngwladol ar draws y GIG

Amharwyd ar y gweithgarwch hwn gan bwysau'r pandemig COVID-19. Mae cyfleoedd newydd yn codi a gall y GIG adeiladu ar y rhain. Mae rhagor o wybodaeth yn yr adrannau Cyfrifoldebau Sefydliadol ac Edrych i'r Dyfodol.

Cryfhau ein partneriaethau a chwilio am gyfleoedd newydd i ddysgu, hyrwyddo Cymru, a chynyddu ei heffaith ar yr agenda iechyd byd-eang.

Mae'r IHCC wedi gwneud cynnydd da, gyda dynodi ac ailddynodi Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd yn Iechyd Cyhoeddus Cymru, Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth wedi'i lofnodi rhwng Llywodraeth Cymru a Sefydliad Iechyd y Byd, a chyhoeddi Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Cymru. Mwy am y rhain isod.

Cynnal cynnydd yr IHCC a chyflawni disgwyliadau.

Yn 2019 cafwyd pen-blwydd pum mlynedd y Siarter, a nodwyd gan seremoni ailymrwymo a fynychwyd gan yr holl lofnodwyr a chynrychiolwyr lefel uchel, gan gynnwys Gweinidog Iechyd Cymru. Er gwaethaf arafu anochel o ran gweithgarwch yr IHCC a gweithgarwch arall, mae'r cyflawniadau uchod ac enghreifftiau drwy gydol yr adroddiad yn dangos ymrwymiad a llwyddiant yr IHCC wrth wneud cynnydd.

Siarter Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol: Seremoni Ailymrwymo a Phecyn Cymorth Siarter

Ers ei lansio ym mis Tachwedd 2014, mae'r Siarter ar gyfer Partneriaethau Rhyngwladol wedi bod yn rhaglen waith flaenllaw ar gyfer yr IHCC. Fe'i datblygwyd gan yr IHCC mewn cydweithrediad â Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau GIG Cymru a'i nod yw sicrhau bod egwyddorion a gwerthoedd y GIG yn cael eu hadlewyrchu yn ein gweithgarwch iechyd rhyngwladol. Mae hyn yn cryfhau gwaith Cymru i ddatblygu partneriaethau cilyddol cynaliadwy, yn seiliedig ar degwch ac er mwyn sicrhau buddiannau diriaethol, cydfuddiannol, a bywydau iach, ffyniannus i bawb o fewn a thu hwnt i ffiniau Cymru.

Roedd 2019 yn nodi pumed pen-blwydd lansio'r Siarter, ac i ddathlu hyn cynhaliwyd seremoni ailymrwymo fel rhan o Gynhadledd Iechyd Cyhoeddus Cymru, yng Nghasnewydd. Ymunodd cynrychiolwyr o'r holl Fyrddau ac Ymddiriedolaethau Iechyd, eu sefydliadau partner, y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Vaughan Gething, y Prif Swyddog Meddygol, Frank Atherton, a Phrif Weithredwr y GIG, Dr Andrew Goodall â'r IHCC ac Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Roedd y digwyddiad yn gyfle i sefydliadau'r GIG ailymrwymo i'w haddewid i egwyddorion y Siarter ac i ddathlu'r cyfan yr oedd y Siarter wedi'i gyflawni. Daeth hefyd â llofnodwyr newydd o'r GIG ehangach a'r trydydd sector, ynghyd â lansio Pecyn Cymorth Gweithredu'r Siarter.

"Mae gweithwyr iechyd proffesiynol yng Nghymru wedi bod yn gweithio'n llwyddiannus gyda phartneriaid tramor ers sawl blwyddyn bellach. Mae'r Siarter wedi bod yn hynod lwyddiannus o ran cryfhau partneriaethau iechyd rhyngwladol a hyrwyddo proffil Cymru ar lwyfan y byd. Mae ailymrwymo i'r Siarter a chreu Pecyn Cymorth Gweithredu'r Siarter yn gamau pwysig i sicrhau bod gwaith da yn parhau."

Dr Gill Richardson, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi ac Iechyd Rhyngwladol, Iechyd Cyhoeddus Cymru yn 2019

Datblygwyd Pecyn Cymorth Gweithredu'r Siarter i gefnogi gweithrediad y Siarter (Canolfan Ryngwladol Cydlynu Iechyd, 2019). Fel dogfen ategol i'r Siarter, mae hon yn ganllaw ar sut i sefydlu a chynnal cysylltiadau iechyd rhyngwladol. Mae'n adeiladu ar y gwersi a ddysgwyd ers lansio'r Siarter, gan lunio enghreifftiau o arfer gorau a darparu fframwaith llywodraethu cadarn i gefnogi gweithgarwch iechyd rhyngwladol. Mae'r Pecyn Cymorth wedi'i gynllunio fel "dogfen fyw": bydd yn cael ei ddiweddaru'n barhaus i gynorthwyo llofnodwyr i weithredu egwyddorion y Siarter.

Adran 2: Gweithgareddau ar draws GIG Cymru

Mae gan GIG Cymru gysylltiadau byd-eang cryf, ac mae'r adran hon yn arddangos enghreifftiau sy'n dangos yr ystod eang o bartneriaethau a gweithgareddau y mae'n eu cefnogi. Mae wedi'i drefnu o amgylch pedair sylfaen graidd y Siarter, ond fe welwch fod llawer o enghreifftiau yn gorgyffwrdd rhwng y rhain.

Cyfrifoldebau Sefydliadol a Reolir Yn Dda

"Mae ymgysylltiad ac ymrwymiad sefydliadol cryf yn hanfodol. Gall hyn gynnwys cymorth ar gyfer absenoldeb arbennig, darparu adnoddau i gefnogi datblygiad partneriaethau iechyd a phrosesau sefydliadol yn adrodd ar lefel weithredol ar Bartneriaethau Iechyd Rhyngwladol."

Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd Y Byd (WHO CC) Iechyd Cyhoeddus Cymru

Ym mis Mawrth 2018, dynodwyd Cyfarwyddiaeth Polisi, Ymchwil a Iechyd Ryngwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru yn Ganolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd (WHOCC) ar 'Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant' (Iechyd Cyhoeddus Cymru, d). Roedd y dynodiad WHOCC yn adeiladu ar bartneriaeth hirsefydlog gyda Sefydliad Iechyd y Byd (WHO), gan weithio'n agos gyda Swyddfa Ewropeaidd WHO ar gyfer 'Buddsoddi ar gyfer Iechyd a Datblygiad' yn Fenis, Yr Eidal (Swyddfa Fenis).

Mae'r WHOCC – y ganolfan gyntaf yn y byd gyda ffocws penodol ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant – yn datblygu, yn casglu ac yn rhannu gwybodaeth ac offer i gefnogi buddsoddiad mewn gwell iechyd. Nod hyn yw lleihau anghydraddoldebau ac adeiladu cymunedau cryfach a mwy gwydn yng Nghymru, Ewrop a'r byd, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'w hymrwymiadau i Sefydliad Iechyd y Byd.

Ers ei ddynodi, mae'r WHOCC wedi bod yn gyrru datblygu cynaliadwy a hyrwyddo ffyniant i bawb. Mae'n llywio ac yn hyrwyddo polisïau mwy cynaliadwy; yn croesawu egwyddorion hawliau dynol, tegwch a thystiolaeth; ac yn helpu i fynd i'r afael ag anghenion iechyd a llesiant cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol. Mae ei waith yn cefnogi Sefydliad Iechyd y Byd i weithredu Agenda 2030 y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Datblygu Cynaliadwy (UN, 2015b) (y Nodau Datblygu Cynaliadwy - SDGs (UN, 2015a)) a Thrydedd Raglen Waith Gyffredinol ar Ddeg WHO 2019-2023 (WHO, 2019). Un cyflawniad mawr fu hwyluso Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng Llywodraeth Cymru a Swyddfa Ranbarthol Ewrop Sefydliad Iechyd y Byd. Ymhlith gweithgareddau eraill, mae hyn yn arloesi gyda darparu menter adrodd statws tegwch iechyd arloesol Sefydliad Iechyd y Byd (HESRi) ar lefel genedlaethol (Llywodraeth Cymru, 2020).

Yn genedlaethol, mae'r WHOCC yn cefnogi gweithredu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru, 2015), Cymru Iachach: cynllun hir dymor ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol (Llywodraeth Cymru, 2018) a deddfwriaeth, strategaethau a pholisïau perthnasol eraill, megis Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) (Llywodraeth y DU, 2017) a'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol (Llywodraeth Cymru, 2021). Wrth wraidd y gwaith hwn mae egwyddorion tegwch, gwerth cymdeithasol, meddwl hirdymor, atal, integreiddio, cydweithio a chyfranogiad.

Mae'r WHOCC yn cryfhau cydweithrediadau a phartneriaethau Ewropeaidd a byd-eang Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru, gyda'r nod o alluogi gweithio traws-sector ac amlddisgyblaethol mwy effeithiol. Mae'n agor cyfleoedd ar gyfer cyfnewid gwybodaeth ac ymchwil, dysgu o'n

profiadau ac arfer da ni ac eraill, a datblygu ein pobl a'n sefydliadau. Mae enghreifftiau'n cynnwys yr adroddiadau Sganio a Dysgu Gorwelion Rhyngwladol (IHS) sydd wedi llywio ymateb Cymru i'r pandemig COVID-19 a'r Asesiadau o'r Effaith ar Iechyd sy'n gysylltiedig â'r ymateb (Iechyd Cyhoeddus Cymru, WHOCC), ac aelodaeth o rwydweithiau fel Cymdeithas Ryngwladol Sefydliadau Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol (IANPHI).

Mae'r WHOCC yn cefnogi ac yn hwyluso buddsoddiad ar gyfer iechyd a llesiant fel sbardun a galluogwr cynaliadwyedd cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol a ffyniant i bawb. Yn dilyn pedair blynedd gyntaf lwyddiannus, yn gynnar yn 2022 cafodd WHOCC ei ailddynodi gan Sefydliad Iechyd y Byd ac mae wedi datblygu rhaglen waith barhaus (Bellis a Dyakova, 2022).

Nursing Now

Lansiwyd ymgyrch fyd-eang Nursing Now yn 2018 a'i chymeradwyo gan Sefydliad Iechyd y Byd a Chyngor Rhyngwladol y Nyrsys (WHO, 2018). Dynododd Sefydliad Iechyd y Byd 2020 yn Flwyddyn y Nyrs a'r Fydwraig a chyhoeddodd yr adroddiad Cyflwr Nyrsio'r Byd cyntaf (WHO, 2020). Roedd Nursing Now yn alwad i weithredu ar lefel leol a byd-eang, gan hyrwyddo cyfleoedd i godi proffil nyrsio ar draws ystod o themâu, megis arfer uwch ac arloesol, gallu ymchwil, a datblygu arweinyddiaeth.

Deilliodd yr ymgyrch o'r adroddiad Effaith Driphlyg (Grŵp Seneddol Hollbleidiol ar Iechyd Byd-eang, 2016). Roedd hwn yn dadlau y byddai cryfhau nyrsio yn gwneud cyfraniad mawr at dri o'r Nodau Datblygu Cynaliadwy: Gwell Iechyd, Tegwch Rhywedd a Datblygiad Economaidd.

Yng Nghymru, bu'r Prif Swyddog Nyrsio ar y pryd, yr Athro Jean White, yn arwain yr ymgyrch i sicrhau bod Cymru'n chwarae ei rhan yn yr ymdrechion byd-eang. Ar ei chais hi, sefydlodd Iechyd Cyhoeddus Cymru grŵp traws-sefydliadol – Nursing Now Cymru Wales (Iechyd Cyhoeddus Cymru, b) – gan sicrhau bod Nursing Now yng Nghymru wedi'i gosod yng nghyd-destun polisi Cymru.

Nod y gwaith hwn oedd meithrin gwytnwch, tosturi ac arweinyddiaeth mewn nyrsio a bydwreigiaeth, a chodi proffil nyrsys a bydwragedd yn rhyngwladol. Mae gan Nursing Now Cymru Wales gynrychiolwyr o bob rhan o GIG Cymru yn ogystal ag arweinwyr nyrsio o Brifysgolion Cymru, y Coleg Nyrsio Brenhinol, Coleg Brenhinol y Bydwragedd, a'r trydydd sector.

Adrodd ar waith rhyngwladol: effaith y pandemig

Hyd at 2020, roedd yn ofynnol i bob Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaeth adrodd ar eu gweithgarwch rhyngwladol yn eu Datganiad Ansawdd Blynyddol. Roedd hyn yn tueddu i ganolbwyntio ar weithgarwch Cymru ac Affrica ac wedi helpu i gynnal proffil y gwaith hwn ac arddangos cyflawniadau'r rhai a gymerodd ran.

Er mwyn helpu sefydliadau i reoli pwysau'r pandemig, ers 2021 mae adroddiadau ansawdd wedi bod yn llai manwl ac yn rhan o'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol ehangach. Yn anffodus, nid yw'r adroddiadau hyn wedi cynnwys gwaith rhyngwladol, er ein bod yn gwybod bod llawer wedi parhau drwy'r pandemig.

Mae hwn yn gyfle a gollwyd i gydnabod a dathlu'r manteision y mae ymgysylltu byd-eang yn eu rhoi i GIG Cymru.

Mae adroddiad Dathlu Nyrsio a Bydwreigiaeth yng Nghymru 2021 yn cefnogi ein nodau o godi proffil a statws nyrsio a bydwreigiaeth, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol (Grŵp Llywio Nursing Now Cymru/Wales, 2021). Mae'n dangos bod nyrsys a bydwragedd wrth galon timau iechyd, yn chwarae rhan hollbwysig wrth wella a thrawsnewid gwasanaethau iechyd, hybu iechyd, ac atal a lliniaru effaith clefydau. Mae nyrsys a bydwragedd yn sicrhau bod y gofal a ddarperir yn dosturiol, ac o'r safon uchel y dylai pob claf a dinesydd ddisgwyl ei chael.

Adolygiadau Gweithgarwch Rhyngwladol Llywodraeth Cymru

Yn gynnar yn 2021, comisiynodd llywodraeth Cymru yr Ymddiriedolaeth Addysg Iechyd Trofannol (THET) i gynnal dwy astudiaeth i waith iechyd rhyngwladol yng Nghymru. Roedd un yn canolbwyntio ar bartneriaethau iechyd rhyngwladol Cymru ag Affrica, gan archwilio sut mae'r rhain yn cael eu strwythuro, eu hariannu a'u cefnogi (Chalmers, 2021). Adolygiad Cyflym oedd y llall a oedd yn edrych yn ehangach ar weithgarwch iechyd rhyngwladol ar draws pob sector a chyda phob gwlad (Chalmers ac Okeah, 2021).

Mae'r adroddiadau'n rhoi crynodeb manwl o'r sefydliadau sy'n weithredol yng Nghymru ac yn dangos y brwdfrydedd sylweddol dros y gwaith hwn o fewn pob sector, gan gynnwys y GIG a Llywodraeth Cymru. Maent yn disgrifio'r gwahanol lwybrau y mae gwaith rhyngwladol yn digwydd drwyddynt a'r gwledydd niferus y mae Cymru'n bartneriaid iddynt, ynghyd â ffynonellau cyllid ac adnoddau ategol. Nododd y ddau gryfderau a gwendidau, ac argymell camau gweithredu i gryfhau'r gwaith hwn.

Ym mis Gorffennaf 2021, cyflwynodd Dr Kathrin Thomas (Rhwydwaith Cysylltiadau Iechyd Cymru ac Affrica) a Dr Kit Chalmers (THET – prif awdur yr adroddiadau) drosolwg o ganfyddiadau'r adroddiadau i Grŵp Gweithredu'r Siarter (CIG) yr IHCC. Daeth yr adroddiadau i'r casgliad nad oedd Cymru'n gwneud y mwyaf o'r cyfleoedd sydd ar gael ar gyfer gweithgarwch iechyd rhyngwladol, oherwydd diffyg strategaeth a chydlyniad cydlynol, a diffyg ffocws ar ofynion byd-eang. Fodd bynnag, mae Cymru wedi bod yn arloeswr wrth ddatblygu strwythurau i gefnogi gwaith iechyd rhyngwladol (fel yr IHCC a'r Siarter) a chafodd ei chydnabod fel enghraifft gadarnhaol gan wledydd eraill y DU, gan ei rhoi mewn sefyllfa dda i symud ymlaen.

Cymru ac Affrica

Gelwir cynllun Cymru o Blaid Affrica llywodraeth Cymru, a lansiwyd yn 2006, bellach yn Gymru **ac** Affrica. Mae hyn yn cynrychioli natur gyfartal a chydweithredol y partneriaethau dan sylw yn well.

Gweithio Cilyddol Mewn Partneriaeth

"Mae'n hanfodol cael perthynas gydweithredol rhwng dau barti neu fwy yn seiliedig ar ymddiriedaeth, cydraddoldeb, parch ar y cyd a dealltwriaeth ar gyfer cyflawni nodau penodol er budd y ddwy ochr."

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru a'r IHCC yn cydnabod manteision ymgysylltu byd-eang, sy'n darparu cyfleoedd i ddenu, datblygu a chadw staff yn GIG Cymru, i ddarparu llwyfan ar gyfer arloesi ar raddfa fyd-eang, ac i hyrwyddo cynhwysiant byd-eang a dinasyddiaeth fyd-eang. Ers mis Tachwedd 2021 mae Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi bod yn aelod o Grŵp Llywio Llywodraeth Cymru, a sefydlwyd i ystyried argymhellion yr adroddiadau a gwneud cynlluniau i fwrw ymlaen â blaenoriaethau. Mae'r gwaith hwn bellach wedi dod i ben, gyda chamau dilynol wedi'u cychwyn megis creu Bwrdd Partneriaeth Iechyd Rhyngwladol dan arweiniad Llywodraeth Cymru y mae'r IHCC yn aelod annatod ohono ynghyd â sefydliadau ac elusennau eraill fel Byrddau Iechyd ac arweinwyr Cymru ac Affrica.

Cydweithrediad WAST ag Indonesia

Yn 2019, cymerodd Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru (WAST) ran mewn prosiect cydweithredol rhyngwladol rhwng Ysgol Fathemateg Prifysgol Caerdydd, Sefydliad Technoleg Massachusetts (MIT) ac Ambulans 118 yn Indonesia. Ariannwyd y cydweithrediad gan Gronfa Ymchwil Heriau Byd-eang y DU, a anelir at sefydliadau academaidd, a darparodd WAST gefnogaeth i'r cydweithrediad o ran arbenigedd parafeddygaeth, mewn ymweliad cwmpasu ym mis Chwefror 2020.

Mae Ambulans 118, ynghyd ag Ambulans 119, yn darparu gwasanaeth ambiwlans cyhoeddus cenedlaethol i gefnogi poblogaeth 264 miliwn Indonesia. Yn ogystal â gwasanaethu cleifion â chyflyrau iechyd brys a chyffredinol, mae'n rhaid i'r gwasanaethau ambiwlans ymdopi â thrychinebau naturiol megis daeargrynfeydd a llifogydd, ac yn 2018 yn unig amcangyfrifir bod trychinebau naturiol wedi lladd mwy na 4,000 o bobl ac wedi dadleoli tua 3 miliwn. Mae'r partneriaid cydweithredol yn gweithio tuag at ddatblygu system ymateb brys integredig genedlaethol ond maent yn wynebu llawer o heriau wrth wneud hynny, gan gynnwys yr ardal ddaearyddol enfawr, problemau seilwaith a diffyg cerbydau ymateb brys.

Mae modelau mathemategol wedi'u cynnig i helpu i oresgyn yr heriau sy'n wynebu Ambulans 118, gan ddefnyddio data gweithredol a dadansoddiad sefyllfaol i gynghori ar fecanweithiau ymateb. Nodwyd cyfleoedd i WAST rannu dysgu a chyflwyno hyfforddiant yn yr ymweliad cwmpasu.

Yn anffodus, rhoddodd pandemig COVID-19 stop ar lawer o'r gweithgarwch a gynlluniwyd ar gyfer cyfnod y cyllid grant ac mae dilyniant wedi bod yn gyfyngedig i bob partner, gyda WAST ac Ambulans 118 yn canolbwyntio ar anghenion cleifion ac argyfwng y pandemig. Cynhaliwyd ymweliad dilynol ag Indonesia ganol mis Medi 2022. Cynhaliwyd cyfarfodydd gyda'r Weinyddiaeth Iechyd, a chynhaliwyd seminar deuddydd gydag addysgu a dysgu ar y cyd ar gyfer carfan fawr o weithwyr gofal iechyd proffesiynol yn Jakarta, a ddarparwyd gan Brifysgol Caerdydd, WAST a MIT. Mae cynlluniau ychwanegol i rannu maes llafur a chanlyniadau dysgu gydag Ambulans 118, er mwyn parhau i ddatblygu'r gwasanaeth.

Mae'n amlwg bod llawer i'w ennill o brosiectau cydweithredol rhwng WAST a gwasanaethau gofal iechyd rhyngwladol eraill, o ran datblygu sgiliau, symudedd sefydliadol, hunanfyfyrio a gwella arfer, ac o safbwynt gweithredol wrth weld sut mae sefydliadau eraill yn rheoli ac yn addasu i sefyllfaoedd yn wahanol. Mae edrych ar amrywiannau a rhannu profiadau wrth oresgyn heriau i ymarfer, megis y defnydd o dechnoleg symudol, rheoli argyfwng, a chynllunio ac addasu i anghenion newidiol cleifion, i gyd yn fuddiol i wella ymarfer o fewn y sefydliadau rhyngwladol ac yma yng Nghymru.

Galluogodd ymweliad ymgysylltu Medi 2022 ddatblygiad pellach y gwasanaeth ambiwlans yng Nghymru ac Indonesia, gyda chwmpas a chyfle i'r gefnogaeth y mae wedi'i chynnwys i barhau unwaith y bydd cyllid y prosiect wedi dod i ben.

Rhwydwaith Cysylltiadau Iechyd Cymru ac Affrica

Mae Rhwydwaith Cysylltiadau Iechyd Cymru ac Affrica (WaAHLN) yn cefnogi Partneriaethau Iechyd a gweithgarwch rhwng Cymru ac Affrica, gan gynnwys grwpiau a leolir yn y GIG ac mewn cymunedau, trwy hwyluso dysgu ar y cyd, rhwydweithio, a darparu arweiniad arbenigol. Mae'n cael ei arwain gan Fwrdd sy'n cynnwys gwirfoddolwyr â phrofiad iechyd a datblygu rhyngwladol ac mae'n sefydliad partner i Hyb Cymru Affrica.

Mae hwn wedi bod yn gyfnod prysur i WaAHLN, gan ei fod wedi cefnogi partneriaethau sy'n gweithio drwy'r pandemig wrth fwrw ymlaen â gweithgareddau i gryfhau'r gweithgaredd iechyd byd-eang sy'n digwydd ledled Cymru. Yn bennaf ymhlith y rhain oedd sicrhau comisiwn gan lywodraeth Cymru o ran yr adroddiad yn edrych ar Bartneriaethau Iechyd Cymru gydag Affrica, a gwblhawyd gyda chefnogaeth WaAHLN a THET. Ers hynny mae WaAHLN wedi bod yn rhan o'r Grŵp Llywio a gynullwyd gan lywodraeth Cymru i ystyried sut i weithredu ar argymhellion yr adroddiad ac mae'n edrych ymlaen at barhau i gymryd rhan wrth i'r gwaith hwn fynd rhagddo.

Mae WaAHLN wedi cynnal cynhadledd bob blwyddyn gan gynnwys ar anterth y pandemig yn 2020, pan gafodd ei chynnal ar-lein am y tro cyntaf. Denodd cynhadledd 2021 siaradwyr lefel uchel gan gynnwys Prif Swyddog Nyrsio Cymru, Sue Tranka, a'r Gweinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol, Jane Hutt, yn ogystal â llawer o gynrychiolwyr gan gynnwys partneriaid Affricanaidd. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae WaAHLN wedi cynnal nifer o ddigwyddiadau eraill gan gynnwys:

- Darlith flynyddol Tony Jewell ym mis Rhagfyr 2021, y tro hwn gyda'r Athro Anthony Costello yn trafod yr argyfwng hinsawdd (Costello, 2021).
- "Cydnabod y cyfraniad y mae staff y GIG ar wasgar yn ei wneud i iechyd byd-eang", Digwyddiad Dysgu a Rennir a gadeirir gan yr Ymddiriedolwr Dr Zed Sibanda ac a gynhaliwyd mewn cydweithrediad â THET, ym mis Mawrth 2022 (Rhwydwaith Cysylltiadau Iechyd Cymru ac Affrica, 2022b). Cafodd hwn ei gynnull i ystyried ymateb Cymru i adroddiad diweddar THET, Experts in Our Midst, sy'n archwilio'r thema hon (Chisholm, 2021).
- Digwyddiad i hybu cyfranogiad staff y GIG yng nghynllun Cyfleoedd Dysgu Rhyngwladol (ILO) llywodraeth Cymru (Rhwydwaith Cysylltiadau Iechyd Cymru ac Affrica, 2022a). Disgrifiodd cyfranogwyr blaenorol yr ILO eu profiadau, sydd yn amlwg wedi eu hysbrydoli yn eu gyrfaoedd GIG yn ogystal â'u gweithgareddau iechyd byd-eang, ac ymunodd Jon Townley o Lywodraeth Cymru i roi rhagor o fanylion am leoliadau a sut i wneud cais.

Mae wedi bod yn gyfnod o newid i'r Bwrdd hefyd, gan ei fod wedi arallgyfeirio o ran rhyw, ethnigrwydd a chefndir proffesiynol. Ym mis Gorffennaf 2022 ymddiswyddodd Dr Kathrin Thomas fel Cadeirydd ar ôl tair blynedd hynod lwyddiannus a phrysur yn y rôl (ynghyd â chwech fel Ymddiriedolwr), gan drosglwyddo'r awenau i'r Cadeirydd newydd yr Athro Kelechi Nnoaham a'r Is-Gadeirydd Dr Julia Terry. Dymunwn yn dda iddynt wrth iddynt fynd â WaAHLN a'r bartneriaid ymlaen.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro: Talk© Offeryn Dadfriffio Clinigol

Rhwng 2017 a 2022 cymerodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (CAVUHB) ran mewn prosiect ymchwil rhyngwladol, a arweiniwyd gan yr Anesthetydd Ymgynghorol Dr Cristina Diaz-Navarro ac a ariannwyd drwy raglen Horizon 2020 y Comisiwn Ewropeaidd. Nod hwn oedd hyrwyddo a gwerthuso gweithrediad offeryn dadfriffio clinigol o'r enw TALK©, sy'n helpu staff i fyfyrio'n ffurfiol a dysgu ar ôl tasg, shifft neu ddigwyddiad critigol penodol.

Datblygodd Dr Diaz-Navarro a chydweithwyr yr offeryn TALK© yn 2014, ar ôl cydnabod yr angen am ganllawiau syml, strwythuredig i alluogi timau i fyfyrio ar ddigwyddiadau clinigol heb fewnbwn gan arbenigwr, neu hyfforddiant arbenigol. Gellir ei ddefnyddio gan bob grŵp staff ac mae'n hyrwyddo cyfathrebu cadarnhaol, parchus a phroffesiynol. Ei nod yw grymuso staff i gymryd perchnogaeth o faterion gyda ffocws ar ddod o hyd i atebion i broblemau a chymryd cyfrifoldeb i roi dysgu ar waith. Yn y pen draw, mae hyn yn gwella cyfathrebu tîm a diogelwch cleifion.

Roedd defnydd cynnar yn CAVUHB yn gadarnhaol: roedd yr offeryn yn helpu staff iau i ofyn cwestiynau a dysgu o ddigwyddiadau, a thimau i nodi meysydd blaenoriaeth ar gyfer newid. Cynhaliwyd yr ymchwil ffurfiol mewn partneriaeth â sefydliadau yn Barcelona, Sbaen, a Stavanger, Norwy, gan ganiatáu asesiad ehangach o'i ddefnyddioldeb a'i effaith. Roedd hyn yn cynnwys cyfnewid aelodau staff amlddisgyblaethol o Gaerdydd ac i Gaerdydd.

Amharodd pandemig COVID-19 ar y prosiect, gydag ymweliadau cyfnewid wedi'u canslo ac ymchwilwyr yn cael eu tynnu i mewn i'r ymateb brys. Ond fe wnaeth hefyd ysgogi diddordeb yn yr offeryn yn rhyngwladol, wrth i weithwyr gofal iechyd geisio cynnal eu hunain a chydweithwyr trwy brofiadau newydd ac anodd. O ganlyniad, mae TALK© wedi'i gyfieithu i lawer o ieithoedd, gan gynnwys Eidaleg, Ffrangeg a Sbaeneg America Ladin, ac mae'n cael ei defnyddio mewn o leiaf 20 gwlad. Mae'r offeryn wedi'i fabwysiadu ar raddfa fawr yn Norwy a Sbaen ac mae'n cael ei dreialu gan Médecins Sans Frontières fel eu dull dadfriffio o ddewis.

Mae elusen, The TALK Foundation™, wedi'i chreu i sicrhau hirhoedledd y prosiect (TALK Foundation). Er mwyn cynyddu'r nifer sy'n manteisio arno, mae'r offeryn a'r deunyddiau hyfforddi cysylltiedig ar gael am ddim i'w llwytho i lawr o'r wefan hon, ac mae cyrsiau hyfforddi wedi'u datblygu sy'n rhad ac am ddim neu am gost isel. Mae'r tîm ymchwil wedi cyhoeddi dwy erthygl, gydag un yn canolbwyntio'n benodol ar ddefnyddio'r offeryn yn ystod pandemig COVID-19 (Diaz-Navarro et al., 2021; Stafford et al., 2021).

Mae TALK© bellach yn cael ei ddefnyddio'n rheolaidd yn Adran Achosion Brys, Theatrau Llawdriniaethau ac Uned Gofal Critigol CAVUHB. Mae staff a gymerodd ran mewn ymweliadau cyfnewid wedi elwa'n broffesiynol ac wedi cyfrannu at y sefydliad, gyda rhai yn symud ymlaen i rolau arweinyddiaeth neu addysg. Mae staff anfeddygol, sydd fel arfer yn cael llai o gyfleoedd ar gyfer datblygiad proffesiynol, wedi gwerthfawrogi'n arbennig y profiad dysgu a'r ymdeimlad o gydnabyddiaeth y mae hyn wedi eu cynnig iddyn nhw. Mae Dr Diaz-Navarro wedi mwynhau'r cyfle i gydweithio â chydweithwyr ar draws y byd, ac mae gweld bod yr offeryn yn cael ei fabwysiadu'n eang, a'r gwahaniaeth y mae hyn yn ei wneud i unigolion ac i dimau, wedi gwneud y gwaith caled yn werth chweil.

Partneriaeth Endosgopi Powys-Bangladesh

Yn 2012, rhoddodd Cymdeithas Gastroenteroleg Prydain grant i grŵp o Gastroenterolegwyr a Llawfeddygon yn Ysbyty Treforys, i gychwyn yr hyfforddiant cyntaf mewn ERCP (endosgopi uwch) ym Mangladesh. Ers hynny, mae'r meddygon wedi ymweld â Bangladesh bob yn ail flwyddyn i barhau â'r gwelliannau mewn hyfforddiant a darpariaeth gwasanaethau endosgopi. Roedd y dysgu'n cynnwys sylweddoli bod angen hyfforddi'r nyrsys endosgopi mewn technegau cynorthwyo endosgopi i sicrhau bod tîm cyfan y gweithlu wedi'i hyfforddi i gyflawni gweithdrefnau mwy cymhleth. Yn 2017, ymwelodd y Nyrs Ymgynghorol ar gyfer Endosgopi â Dhaka i gyflwyno'r cwrs nyrsys endosgopi cyntaf. Ym mis Chwefror 2019 gofynnwyd iddi baratoi a chyflwyno dau ddiwrnod llawn ychwanegol o addysgu, gan gynorthwyo gydag addysgu'r nyrsys yn ystod hyfforddiant y meddygon ar fodelau anifeiliaid a chynorthwyo'r meddygon i ddysgu colonosgopi.

Mae llwyddiant y gwasanaethau Nyrs Ymgynghorol yn Endosgopi ym Mhowys wedi golygu ein bod wedi gallu cyflogi Endosgopydd Nyrsio Uwch, gan ehangu'r gwasanaeth endosgopi uwch.

Partneriaeth ryngwladol ar gyfer darparu gwasanaethau

Mae Canolfan Llosgiadau a Llawfeddygaeth Blastig Cymru ym Mwrdd Iechyd Bae Abertawe wedi'i chomisiynu fel canolfan losgiadau genedlaethol yn y DU ac mae'n rhan o rwydwaith Ewropeaidd a byd-eang ar gyfer ymateb i losgiadau lle mae cleifion niferus.

Fel rhan o'r trefniadau dwyochrog hyn, mae wedi derbyn cleifion o ddigwyddiadau mawr yn Nwyrain Ewrop a'r Aifft.

Atgynhyrchwyd gyda chaniatâd Adolygiad Cyflym o Weithgarwch Iechyd Rhyngwladol yng Nghymru (Chalmers ac Okeah, 2021)

Iechyd a Gofal Digidol Cymru: Cefnogaeth TG Yn Lesotho

Yn 2018, tra'n gweithredu yn y sefydliad rhagflaenol, llwyddodd tîm o Iechyd a Gofal Digidol Cymru (DHCW), i ddarparu hyfforddiant technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) i weithwyr meddygol proffesiynol a'u staff cymorth yn Lesotho, yn unol â'r fframwaith Siarter ar gyfer Partneriaethau Rhyngwladol.

Datblygwyd y prosiect cychwynnol yn dilyn arsylwadau gan weithiwr a dreuliodd amser ar leoliad yn Lesotho. Fe wnaethant nodi bwlch yn sgiliau digidol, yn enwedig sgiliau dadansoddol a thechnoleg gwybodaeth, yr uwch arweinwyr yn y sector iechyd, a chydnabod hefyd eu bod yn ymgymryd â rolau eilaidd yn y gwasanaethau cyhoeddus. O ganlyniad, datblygwyd llwybr hyfforddi i uwchsgilio'r uwch arweinwyr i'w galluogi i allu adrodd stori gan ddefnyddio data.

Cyflwynwyd y rownd gyntaf o hyfforddiant ym mis Hydref 2018, a gynlluniwyd i reoli'r bwlch yn sgiliau TGCh y proffesiynau meddygol yn Lesotho. Fe'i cynlluniwyd yn unol â'r arferion gorau a nodir yn y Siarter ac yn dilyn gweithdrefnau GIG Cymru a gymeradwywyd ymlaen llaw o'r pecyn cymorth, i gefnogi'r sefydliadau cynnal yn Lesotho a'r tîm sy'n darparu'r hyfforddiant. Roedd fframwaith y Siarter hefyd yn caniatáu i'r prosiect gael ei ddatblygu a'i weithredu'n gyflymach, gan fod y broses lywodraethu eisoes wedi'i diffinio.

Yn dilyn y rownd gychwynnol o hyfforddiant, cynhaliodd y tîm arolwg dilynol ar effaith ac anghenion hyfforddiant TGCh yn y dyfodol, i gynllunio ar gyfer datblygiadau hyfforddiant yn y dyfodol. Caniataodd y rownd gyntaf hon o hyfforddiant a dadansoddiad dilynol o anghenion

“Roeddwn i bob amser yn cael trafferth delio ag Excel. Roeddwn bob amser yn meddwl ei fod yn beth anodd a gwnes gymaint â phosibl i osgoi defnyddio Excel yn fy adroddiadau dyddiol, ym mhopeth roeddwn i’n ei wneud yn y gwaith. Ond ar ôl heddiw, sylweddolais fod fy meddwl yn gymhleth; nid yw Excel bellach yn gymhleth. Roedd yn rhaid i mi werthfawrogi ei ddefnydd wrth adrodd.”

Cyfranogwr hyfforddiant TGCh, Pentrefi Plant SOS, Lesotho

y tîm i wneud cais am arian grant ychwanegol, tra’n caniatáu amser i’r ysbyty cynnal yn Quthing ymgorffori’r hyfforddiant presennol yn eu fframwaith datblygu lleol.

Byddai cyllid ychwanegol yn galluogi’r tîm i gynnal hyfforddiant yn y dyfodol o fewn Quthing ac i gynnal asesiadau anghenion pellach a chynnal hyfforddiant dilynol ar gyfer mwy o staff ysbyty y tu allan i’r dalgylch cychwynnol.

Darparwyd hyfforddiant mewn Microsoft Excel a PowerPoint dros 3 diwrnod i 19 o bobl o Ysbyty Quthing, Sefydliad Ntlafatso a Phentrefi Plant SOS yn Lesotho. Cynlluniwyd yr hyfforddiant ar lefel dechreuwyr a chanolradd gyda nod eang i ganiatáu i’r mynychwyr gyflwyno data yn hyderus. Arolygwyd y mynychwyr yn dilyn yr hyfforddiant a gofynnwyd iddynt sgorio nifer o gwestiynau. Ymatebodd 18 o’r 19 a fynychodd gan ddweud bod yr hyfforddiant wedi bod yn ddefnyddiol iawn. Dywedodd pum cyfranogwr eu bod eisoes wedi rhannu eu dysgu ag eraill ar adeg yr arolwg. Nid oedd y math hwn o gymorth wedi’i wneud o’r blaen a chafodd dderbyniad arbennig o dda.

Yn dilyn yr hyfforddiant, gwahoddwyd y tîm i’r ysbyty i edrych ar rai o’r prosesau a ddefnyddir. Roedd llawer o brosesau ar bapur, felly roedd y staff yn awyddus i ofyn am gyngor ar sut i wella eu prosesau eu hunain yn sgil eu dysgu newydd.

Yn ogystal, cytunwyd mai Pentrefi Plant SOS yn Lesotho oedd elusen y flwyddyn enwebedig DHCW yn 2020.

Gweithgarwch Ar Draws Cymru: Partneriaeth Stiwardiaeth Gwrthficrobaidd Malawi-Cymru

Dechreuodd cyswllt iechyd rhyngwladol mwyaf newydd Cymru yn 2021 ac mae newydd gwblhau ei brosiect cyntaf, gyda chyllid gan THET o Gronfa Fleming (Llywodraeth y DU).

Ymunodd Grŵp Fferylliaeth Gwrthficrobaidd Cymru mewn partneriaeth â Chymdeithas Fferyllol Malawi ym mis Medi 2021 a gwnaeth gais llwyddiannus i raglen grant Partneriaethau Stiwardiaeth Gwrthficrobaidd Partneriaethau'r Gymanwlad (CwPAMS) THET. Mae'r tri aelod partneriaeth allweddol yng Nghymru wedi'u lleoli ledled y wlad: Charlotte Makanga ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Ceri Phillips ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan a Charlotte Richards ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Dewisasant Malawi fel eu gwlad bartner oherwydd cysylltiadau teuluol Charlotte Makanga yno, a chefnogwyd eu cais am grant yn gryf gan Brif Swyddog Fferyllol Llywodraeth Cymru.

"Mae fferyllwyr Malawi mor frwdfrydig, ac mor falch o'u proffesiwn. Maent bob amser yn gwthio ffiniau eu gwaith, yn pwyso am newid er budd cleifion ac yn codi proffil fferyllwyr. Meddyliais, "gallwn i wneud hynny". Mae fferyllwyr yn rhan o deithiau cleifion ac yn chwarae rhan bwysig wrth wella eu gofal. Rwy'n falch o fod yn fferyllydd ac yn rhan o rwydwaith byd-eang o weithwyr fferyllol proffesiynol."

Charlotte Makanga, Arweinydd, Partneriaeth Stiwardiaeth Gwrthficrobaidd Malawi-Cymru

Roedd gweithgarwch ôl-brosiect yn rhithwir oherwydd y pandemig parhaus, gyda dim ond un ymweliad personol byr ym mis Chwefror. Mae hyn wedi bod yn heriol, yn rhannol oherwydd anawsterau gyda chysylltedd rhyngrwyd ym Malawi. Serch hynny, mae'r bartneriaeth wedi:

- Datblygu perthnasoedd gwaith da gyda dau ysbyty ym Malawi, Ysbyty Canolog Kamuzu yn Lilongwe ac Ysbyty Canolog Mzuzu, a'r pwyllgorau Stiwardiaeth Gwrthficrobaidd.
- Cwblhau Arolwg Mynychder Pwynt Byd-eang (Global-PPS) o ddefnydd gwrthficrobaidd yn yr ysbytai, gan nodi meysydd lle gellid gwella stiwardiaeth gwrthficrobaidd: er enghraifft, llai o ddefnydd neu weinyddiaeth drwy'r geg.
- Datblygu a chefnogi gweithredu pecyn cymorth i arwain y gwelliannau hyn, gan gynnwys offer ar gyfer archwilio parhaus.
- Datblygu a darparu hyfforddiant ar stiwardiaeth ac ymwrthedd gwrthficrobaidd, atal a rheoli heintiau, a defnyddio'r pecyn cymorth. Mae 120 o staff ar draws y ddau ysbyty wedi'u hyfforddi – rhai fel hyfforddwyr eu hunain – ac mae'r hyfforddiant bellach yn cael ei fabwysiadu fel arf hyfforddi stiwardiaeth gwrthficrobaidd yn yr ysbytai.
- Cwblhau ail Global-PPS, sy'n cael ei ddadansoddi ar hyn o bryd i werthuso effaith.
- Ymgysylltu â grwpiau ac arweinydd fferylliaeth cenedlaethol, gan gynnwys o fewn y Weinyddiaeth Iechyd, i sicrhau bod gwaith y bartneriaeth yn cyd-fynd â chynlluniau cenedlaethol ac yn cael ei ymgorffori fel arfer safonol.
- Cysylltu â Phrifysgol Malawi i hwyluso ymchwil, gan ddechrau gyda gwerthusiad gwasanaeth o'u gwaith hyd yn hyn, sydd wrthi'n cael ei baratoi.

Er bod y cyllid ar gyfer y prosiect hwn wedi dod i ben, mae'r bartneriaeth yn dal i gyfarfod yn wythnosol ar-lein ac yn gweithio gyda'i gilydd trwy grŵp WhatsApp. Byddant yn gwneud cais am y rownd nesaf o gyllid CwPAMS, gyda'r nod o gefnogi seilwaith a llywodraethu fferylliaeth yn ehangach ym Malawi.

Mae Charlotte Makanga yn sôn am lawer o fanteision i'w hymarfer GIG, gan gynnwys syniadau newydd i wella stiwardiaeth gwrthficrobaidd a dysgu o'r broses gwneud cais am foeseg ymchwil ym Malawi. Yn bennaf oll, mae gweithio gyda chydweithwyr o Malawi wedi bod yn ysbrydoledig, gan ei harwain i ail-werthuso ei rôl ei hun. Mae hi bellach wedi cymryd rôl reoli, i ddylanwadu'n gadarnhaol ar arfer yn ei hadran a chodi proffil y proffesiwn.

Trefniadau Arfer Da

"Mae dull sy'n seiliedig ar dystiolaeth sy'n chwilio am ganlyniadau cadarnhaol y dylid ei ddathlu, a diwylliant agored sy'n barod i ddysgu pan aiff pethau o chwith yn hanfodol."

Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan: Cynllun "Cyfeillio" Arweinyddiaeth Nyrsio

Mae prosiect arweinyddiaeth Namibia yn cefnogi cynllun cyfeillio rhwng uwch nyrsys yn Namibia a Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (ABUHB), gan hwyluso rhannu gwybodaeth a sgiliau a rhoi cipolwg i nyrsys ar ddiwylliannau eraill.

Ym mis Mehefin 2018, ymwelodd Bronagh Scott, y Cyfarwyddwr Nyrsio ar y pryd, â Namibia gydag Aelod Annibynnol o'r Bwrdd, yr Athro Dianne Watkins (Prifysgol), i gwmpasu'r posibilrwydd o ddarparu rhaglen datblygu arweinyddiaeth ar gyfer Nyrsys. Ariannwyd hyn gan Raglen Cymru o Blaid Affrica Llywodraeth Cymru. Erbyn 2020 roedd wedi datblygu i fod yn brosiect gwlad gyfan gyda nifer o elfennau ond wedi'i strwythuro'n bennaf fel cynllun "cyfeillio". Mae'r nyrsys yn rhannu profiadau, syniadau a'r heriau sy'n gysylltiedig ag arwain nyrsio yn y ddwy wlad.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ffurfio cysylltiadau â thri safle Prifysgol yn Namibia, Windhoek, Oshakati a Rundu. Mae tair ffilm wych wedi'u gwneud i'w rhannu â'r nyrsys yn Namibia, sy'n amlinellu sut brofiad yw nyrsio wrth weithio mewn gwasanaethau Nyrsio Ardal, Gofal Dwys ac Uned Damweiniau ac Achosion Brys ein Bwrdd Iechyd.

Mae nyrsys ABUHB yn elwa drwy ddatblygu mwy o wytnwch, grymuso ac ymwybyddiaeth ddiwylliannol. Dywedasant: "Cyfle ardderchog ar gyfer addysg"; "Byddaf yn fodel rôl gwell, gan arwain trwy esiampl.", "Cipolwg aruthrol ar sut brofiad yw nyrsio mewn gwlad arall."

Enghreifftiau o ymarfer da

Mae Iechyd a Gofal Digidol Cymru yn cynnwys gweithgarwch Cymru ac Affrica fel rhan o'i Gynllun Blynyddol (2021-22).

Mae hyn wedi'i fapio i'w hamcanion o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru), ar gyfer nodau Cymunedau Cydlynus a Chymru Ffyniannus.

Mae'r cyntaf yn cyflwyno astudiaeth achos o'u gwaith yn Lesotho, trwy eu partneriaeth o'r enw Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru yn Affrica. Mae'r olaf yn nodi:

"Mae ein menter NWIS yn Affrica yn ein galluogi i gefnogi anghenion digidol ac addysg dinasyddion byd-eang."

Gallai cysylltu gweithgarwch rhyngwladol â nodau llesiant helpu mwy o sefydliadau i gydnabod a hyrwyddo'r gwaith hwn.

(Iechyd a Gofal Digidol Cymru, 2021)

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr: Cyswllt Iechyd Betsi-Kenya

Sefydlwyd Cyswllt Iechyd Betsi Kenya (BKHL) yn 2018 gan Janerose Buyiekha, aelod o Dîm Corfforaethol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC). Mae'r Cyswllt wedi sefydlu partneriaethau gwaith rhwng y Bwrdd Iechyd a Sir Busia yng Ngorllewin Kenya.

Daeth ysbrydoliaeth Janerose o weithio gyda Grŵp Iechyd Rhyngwladol BCUHB ac, yn wreiddiol o Sir Busia ei hun, dewisodd hwn fel y rhanbarth partner. Casglodd grŵp o gydweithwyr a gwirfoddolwyr eraill oedd wedi ymrwymo i rannu sgiliau, arbenigedd a phrofiad rhwng y rhanbarthau partner. Y nod hirdymor yw sefydlu partneriaeth gynaliadwy i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd gartref a thramor.

Yn gynnar yn 2019 cynhaliodd tîm o aelodau Link ymweliad canfod ffeithiau ag ysbyty atgyfeirio Busia County yn Kenya. Daeth pedwar aelod o staff o Ysbyty Maelor Wrecsam gyda Janerose, gan gynnwys yr Arweinydd Clinigol Dr Tony Da Silva. Dilynwyd hyn gan ymgyrch codi arian "Swllt am Gynfasau", i dalu am gynfasau gwely ar gyfer yr ysbyty, ac Asesiad Anghenion Iechyd ar gyfer Sir Busia.

Mae'r Cyswllt bellach yn cynnwys Dr Fiona Rae (Ysbyty Wrecsam Maelor), fel arweinydd clinigol, Dr Michael Greenslade, Gwirfoddolwr (Ysgol Uwchradd Eirias) a Bernard Okeah (Ysbyty Gwynedd a Phrifysgol Bangor). Mae Bernard hefyd yn wreiddiol o Sir Busia. Un o gryfderau'r Cyswllt yw gwybodaeth leol Janerose a Bernard o Sir Busia: mae eu dealltwriaeth o gyd-destunau lleol a'u gallu i gyfathrebu'n effeithiol gyda staff a chleifion, mewn rhanbarth lle siaredir nifer o ieithoedd, wedi bod yn amhrisiadwy. Mae'r Cyswllt wedi'i gryfhau drwy gymryd rhan yn Rhaglen Datblygu Gallu Partneriaeth Iechyd (HPCD) THET, sy'n hwyluso rhwydweithio ac yn darparu gwybodaeth a chymorth ar bynciau allweddol.

Er gwaethaf cyfyngiadau sy'n gysylltiedig â'r pandemig COVID-19, mae gwaith ar yr Asesiad Anghenion Iechyd wedi parhau o bell. Arweiniodd hyn at brosiect "Gwyliadwriaeth Seiliedig ar Ddigwyddiadau Cymunedol" iechyd cyhoeddus newydd, ar ôl nodi trosglwyddiad cymunedol parhaus o COVID-19 ond ymlyniad isel at ymddygiadau amddiffynnol. Ariennir y ddau brosiect parhaus gan Gynllun Grant Cymru ac Affrica Llywodraeth Cymru.

Mae Bernard (yn rhithwir) a chydweithiwr lleol wedi darparu hyfforddiant i 68 o Wirfoddolwyr Iechyd Cymunedol (CHVs), y mae rhai ohonynt bellach yn darparu hyfforddiant i eraill, ac a gafodd PPE er diogelwch personol. Fe wnaethant ddatblygu system rybuddio gan ddefnyddio Google Forms, sy'n caniatáu i ddata a logir gan y CHVs hysbysu tîm Iechyd Cyhoeddus y Rhanbarth yn awtomatig o ddigwyddiadau risg uchel y mae angen ymateb iddynt.

Hyd yn hyn, mae'r CHVs wedi cyrraedd dros 2,500 o aelodau cymunedol ac wedi cwblhau bron i 900 o asesiadau risg. Maent bellach yn cofnodi data ar fygythiadau iechyd y cyhoedd allweddol nad ydynt yn COVID ac wedi canfod achos posibl o polio. Mae'r gwaith hwn wedi denu diddordeb Prifysgol Washington, sy'n bwriadu ariannu ehangu'r prosiect ar draws y sir gyfan. Yn y cyfamser, mae Cyswllt Iechyd Betsi Kenya yn nodi'r flaenoriaeth nesaf a'r cyllid i'w symud ymlaen.

E-ddysgu Dinasyddiaeth Fyd-eang Ar Gyfer Y Gig Yng Nghymru

Lansiwyd yr adnodd e-ddysgu Dinasyddiaeth Fyd-eang cyntaf ar gyfer y GIG ar Dachwedd 4ydd, 2021, gan yr IHCC. Cafodd ei gomisiynu gan Iechyd Cyhoeddus Cymru a'i ddatblygu ar y cyd â'r Ganolfan Gymreig er Materion Rhyngwladol (WCIA) ac Oxfam Cymru.

Mae'r platfform dysgu ar-lein rhad ac am ddim hwn wedi'i anelu at bawb sy'n gweithio yn GIG Cymru ac mae'n galluogi staff y GIG i ddysgu am Ddinasyddiaeth Fyd-eang a'i datblygu fel rhan o'u bywydau a'u gweithleoedd. Mae defnyddwyr:

- Yn dysgu pam mae anghydraddoldebau yng Nghymru a'r byd, a'u heffaith ar iechyd.
- Yn cymryd rhan mewn trafodaethau ar iechyd a datblygiad rhyngwladol, a themâu a phynciau cysylltiedig.
- Yn cwestiynu barn a safbwyntiau.
- Yn herio stereoteipiau.
- Yn dysgu am effaith gymdeithasol, economaidd, amgylcheddol, ddiwylliannol a gwleidyddol globaleiddio, yn enwedig ar iechyd a'r GIG.
- Yn archwilio eu gwerthoedd eu hunain a sut maent yn effeithio ar eraill.
- Yn gwrando ar wahanol safbwyntiau, eu deall a'u parchu.
- Yn fyfyriol a datblygu sgiliau meddwl beirniadol.
- Yn deall y gwahanol ffyrdd o leihau tlodi byd-eang.
- Yn datblygu a chefnogi eu datblygiad personol a phroffesiynol.

Mae'r e-ddysgu wedi'i rannu'n chwe modiwl: un craidd a phum 'gwaith dwfn' sy'n ymdrin â chymorth a datblygiad, iechyd yn seiliedig ar hawliau, globaleiddio, heddwch a gwrthdaro, a newid yn yr hinsawdd. Mae'r adnodd yn hawdd ei gyrchu ar Gofnod Staff Electronig y GIG (ESR) a'r llwyfan Dysgu@Cymru, mae'n rhyngweithiol ac yn lliwgar, a bydd o fudd i holl weithwyr proffesiynol y GIG.

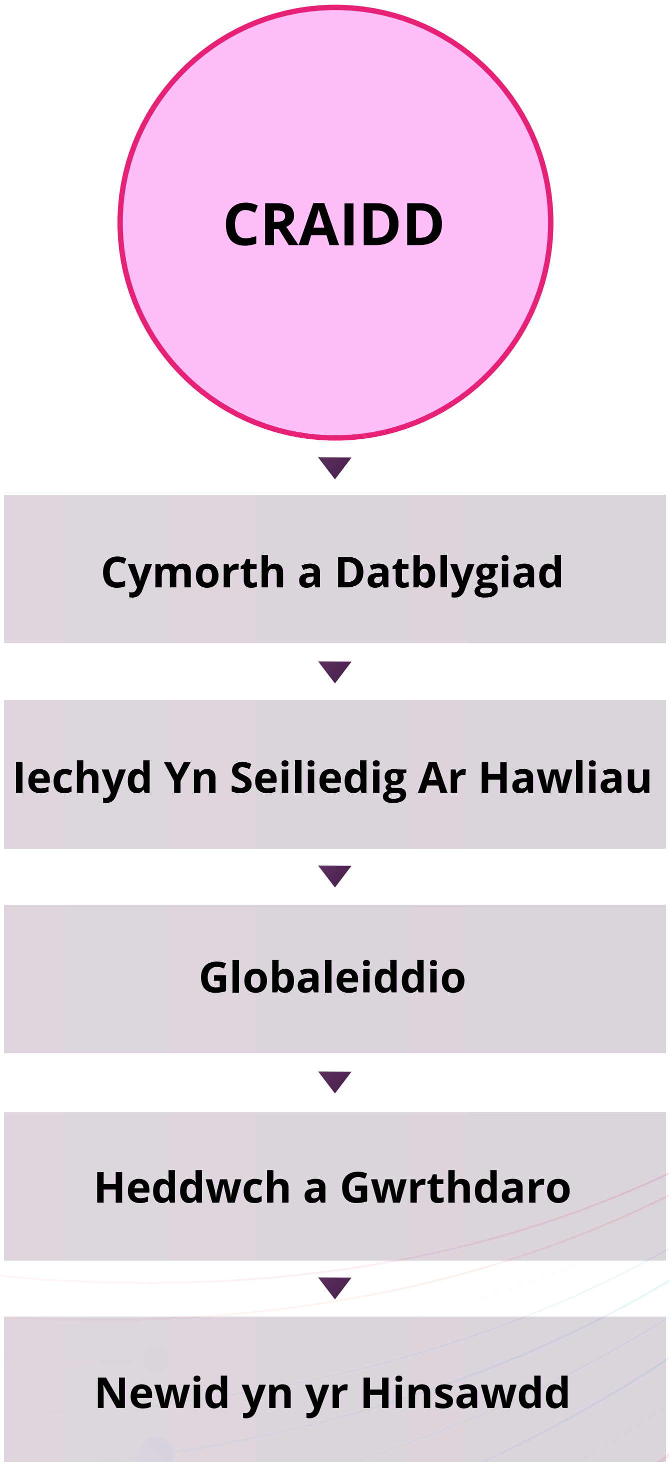

Pecyn Cymorth Datblygu Cynaliadwy

Datblygwyd ‘Pecyn Cymorth Datblygu Cynaliadwy Byddwch y Newid’ gan y Ganolfan Iechyd a Chynaliadwyedd o fewn WHOCC (Iechyd Cyhoeddus Cymru, a). Fe’i cynlluniwyd i helpu sefydliadau i ddeall y Nodau Datblygu Cynaliadwy (SDGs) byd-eang a chefnogi eu cyfraniadau i ddatblygu’r rhain. Mae hefyd yn dangos sut y gall sefydliadau gefnogi adferiad gwyrdd o COVID-19.

Cyhoeddwyd y pecyn cymorth i gyd-fynd â Phrif Weinidog Cymru yn cymryd rhan mewn Digwyddiad Lefel Uchel Rhanbarthau er Datblygu Cynaliadwy ar adeiladu dyfodol cynaliadwy a chadarn, yn Fforwm Gwleidyddol Lefel Uchel 2021 (UN, 2021). Mae’n canolbwyntio ar:

- Y cefndir i ddatblygu cynaliadwy, gan gynnwys dull gweithredu arloesol Cymru drwy Ddeddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol (Cymru).
- Astudiaethau achos ar wneud newidiadau cynaliadwy ar draws pum lefel: gwlad, system, sefydliad, tîm ac unigolyn.
- Adnoddau ymarferol a graffig i gefnogi newid sylweddol, gan gynnwys deunyddiau gan Iechyd Cyhoeddus Cymru a Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau’r Dyfodol Cymru.

Mae’r pecyn cymorth hynod weledol a hygyrch wedi’i gynhyrchu drwy rôl Iechyd Cyhoeddus Cymru yn y fenter Cydweithredu Tegwch Iechyd Ewrop (JAHEE) i fynd i’r afael ag anghydraddoldebau iechyd a sicrhau mwy o degwch iechyd ar draws cymdeithas (JAHEE). Yn bwysig, mae’r adnodd yn dangos, er bod COVID-19 wedi cael ac yn parhau i gael rhai effeithiau negyddol ar y nodau byd-eang, ei bod yn bosibl hyrwyddo adferiad cynaliadwy trwy adeiladu ar yr ymddygiadau cadarnhaol a ddatblygwyd yn ystod y pandemig, megis llai o weithgarwch dynol a chynnydd ymgysylltu â natur a chymunedau lleol.

Llywodraethu Cadarn

“Mae nodau, amcanion a meysydd cyfrifoldeb y cytunwyd arnynt yn glir ar gyfer yr holl bartneriaid sy’n ymwneud â’r partneriaethau yn hanfodol.”

Diweddariad Strategaeth Iechyd Ryngwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru

Mae Strategaeth Iechyd Ryngwladol 2017-2027 yn cael ei diweddaru ar hyn o bryd ar ei phwynt hanner ffordd i adlewyrchu blaenoriaethau a heriau newidiol y blynyddoedd diwethaf. Cynhaliwyd ymgynghoriad eang a chynhwysol i nodi pynciau allweddol o ddiddordeb, profiadau, syniadau a meysydd blaenoriaeth ar gyfer staff Iechyd Cyhoeddus Cymru a rhanddeiliaid allanol allweddol, gan gynnwys rhai rhyngwladol. Mae'n enghraifft dda o lywodraethu cadarn yn cael ei ddefnyddio'n ymarferol a bydd yn strategaeth alluogi, gan ddod â'r canlynol i'r sefydliad:

1. Dod â'r holl waith Iechyd Rhyngwladol ynghyd
2. Adeiladu ar synergeddau i optimeiddio adnoddau, lleihau dyblygu ac ehangu cwmpas a chynaliadwyedd gwaith
3. Cynyddu amlygrwydd Gweithgarwch Iechyd Rhyngwladol a dathlu llwyddiant
4. Rhoi Cymru ar y llwyfan rhyngwladol er mwyn denu gweithlu a chyllid a chryfhau a dylanwadu ar waith Cymru

Gweithredu'r Siarter: Gwerthuso Cynnydd

Daeth adroddiad cynnydd diwethaf yr IHCC i ben gydag uchelgais i werthuso cynnydd gweithredu Siarter y GIG ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol, gyda'r nod o lywio datblygiadau yn y dyfodol mewn gwaith iechyd rhyngwladol ledled Cymru. Roedd hyn yn dilyn adrodd ar ymarfer meincnodi a datblygu Fframwaith Gweithredu'r Siarter (gweler y ffigur).

Dechreuodd Gwerthusiad Gweithredu'r Siarter ddiwedd 2019. Gohiriwyd gwaith yr IHCC yn ystod yr ymateb acíwt i'r pandemig a gafodd ei gwblhau ym mis Tachwedd 2021. Cynhaliwyd y gwerthusiad drwy ymgysylltu ag ystod eang o randdeiliaid.

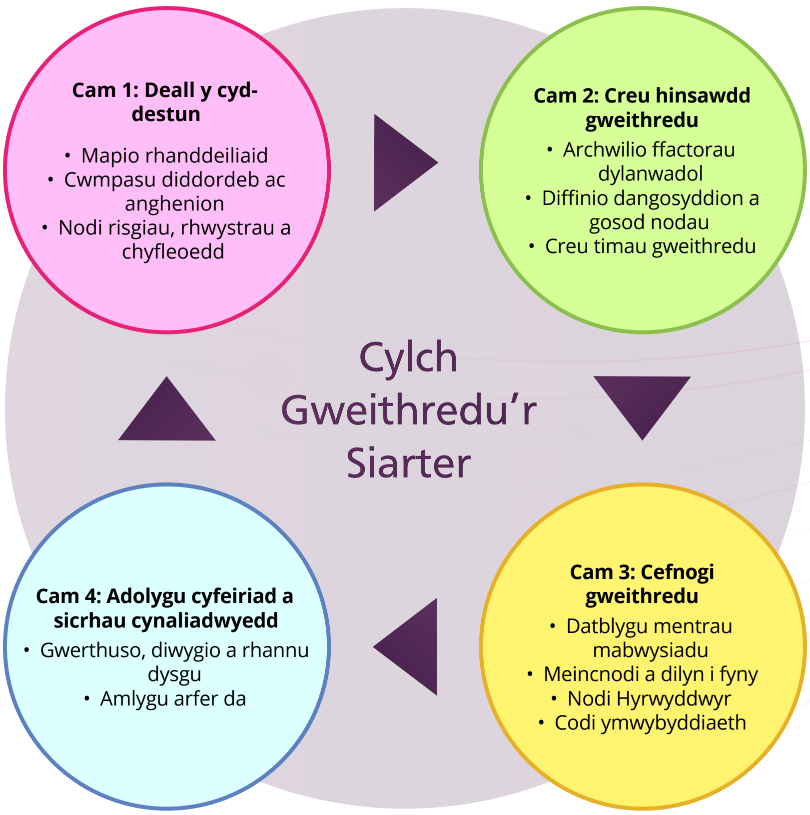

Derbyniodd aelodau Grŵp Gweithredu'r Siarter (CIG) arolwg ar-lein, a ddilynwyd gan gyfweliadau lled-strwythuredig yn cynnwys naw cwestiwn allweddol yn ymdrin â:

- Effaith
- Gwerth
- Perchnogaeth
- Cyfathrebu
- Cydweithio
- Mecanwaith
- Sut i wella
- Ymgysylltu
- Adnoddau

Dilynwyd hyn gyda phymtheg o aelodau CIG yn cymryd rhan mewn cyfweliadau. Defnyddiwyd yr ymatebion i nodi cryfderau a gwendidau yn y Siarter a'r modd y'i gweithredwyd a gwnaed nifer o argymhellion i'w chryfhau a symud y gwaith yn ei flaen. Nodir y cryfderau a'r gwendidau isod.

Cryfderau

- Ystyrir bod y Siarter yn galluogi, yn werthfawr ac yn bwysig.
- Mae'n galluogi sefydliadau i gyflawni eu gweithgarwch partneriaeth iechyd rhyngwladol yn effeithiol, yn glir ac yn gynhwysol. Mae hyn, yn ei dro, yn galluogi staff i fagu hyder trwy waith rhyngwladol ac i ddod â'r profiad hwn yn ôl i'r gweithle.
- Mae'n darparu fframwaith ac anogaeth i unigolion a sefydliadau gydweithio, wedi'i hwyluso gan gyfarfodydd chwarterol y Grŵp.
- Ystyrir bod y Siarter yn ganolog i effaith Cymru yn rhyngwladol, ac roedd seremoni ailymrwymo'r Siarter yn symbol o ymrwymiad pob sefydliad i'w waith.

Gwendidau

- Nid yw egwyddorion y Siarter wedi'u hymgorffori'n llawn mewn amcanion sefydliadol mewnol ar draws y GIG, ac nid yw'n cael ei hystyried yn flaenoriaeth strategol nac yn flaenoriaeth uchel. Mae hyn yn cyfyngu ar ei gallu i gefnogi datblygiad proffesiynol.
- Nid yw perchnogaeth ac ymgysylltiad yn gyson ar draws Byrddau Iechyd felly mae diffyg cynrychiolaeth gan rai, er enghraifft, yn y CIG. Nid yw'r adnoddau i ymgysylltu'n llawn â'r Siarter neu ei rhoi ar waith yn hygyrch ym mhob Bwrdd Iechyd a sefydliadau eraill.
- Gellid gwella cyfathrebu ag aelodau CIG.

Gwnaed yr awgrymiadau ar gyfer gweithredu. Mae'r rhain yn cynnwys ffocws ar gyfathrebu, cynyddu proffil y Siarter a chodi ymwybyddiaeth, datblygu adnoddau a chryfhau cydweithio â rhanddeiliaid allweddol. Mae'r tabl isod yn amlygu'r rhain.

Cyfathrebu

- Creu momentwm: cyfathrebu cyson, pendant ac effeithiol.
- Bwletin newyddion rheolaidd y Siarter.
- Mwy o bresenoldeb ar gyfryngau cymdeithasol a gwefannau mewnol y GIG.
- Hyrwyddo'r siarter mewn cynadleddau/ gweithdai.
- Digwyddiad Siarter/iechyd rhyngwladol blynyddol.

Adnoddau

- Offer gweledol/pecyn cymorth.
- Astudiaethau achos neu dystebau am weithredu'r Siarter.
- System ar gyfer rhannu arfer gorau.
- Cofrestr hygyrch o adnoddau.
- Cyswllt uniongyrchol blynyddol â Byrddau Iechyd.
- Hyfforddiant i reolwyr ar y Siarter.

Gweithredu a phroffil

- Codi proffil y Siarter drwy Gyfarwyddwyr Iechyd y Cyhoedd.
- Gwreiddio'r agenda fel busnes craidd gyda blaenoriaeth uchel.
- Datblygu strategaeth draws-lywodraethol i gefnogi gweithrediad.
- Ymgysylltu â llofnodwyr y Siarter i ddyfnhau ymrwymiad.

Cydweithio

- Cysylltiadau agosach â sefydliadau allanol perthnasol: ee, THET, Gwelliant Cymru.
- Rhannu adnoddau a chydgefnogaeth.

Bydd yr IHCC yn ystyried y rhain wrth iddi adnewyddu ymgysylltiad â llofnodwyr y Siarter dros y ddwy flynedd nesaf.

Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Cymru (WHESRI)

Cyhoeddwyd yr Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Cymru (WHESRi) cyntaf yn 2021 (Iechyd Cyhoeddus Cymru WHOCC, 2021), oedd yn golygu mai Cymru oedd y wlad gyntaf i roi'r fframwaith arloesol ar waith yn genedlaethol a dreialwyd trwy fenter Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Ewropeaidd Sefydliad Iechyd y Byd (HESRi) (WHO).

Lansiwyd yr HESRi yn 2019, fel mecanwaith i hyrwyddo a chefnogi gweithredu polisi ac ymrwymiad ar gyfer tegwch iechyd a llesiant yn y Rhanbarth Ewropeaidd. Ei nod oedd symud ffocws gwleidyddol a pholisi o ddisgrifio'r broblem i gipio cynnydd a galluogi gweithredu a chyflwyno atebion - gan arwain at fwy o degwch iechyd. Nododd 'Bywydau iach, llewyrchus i bawb: Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Ewrop' bum amod hanfodol sydd eu hangen i greu a chynnal bywyd iach i bawb (Swyddfa Ranbarthol Ewrop WHO, 2019). Y rhain yw:

- Ansawdd bwyd a gwasanaethau iechyd hygyrch.
- Diogelwch incwm a diogelu cymdeithasol.
- Amodau byw boddhaol.
- Cyfalaf cymdeithasol a dynol.
- Amodau gwaith a chyflogaeth boddhaol.

Nododd Adroddiad HESRi y ffactorau sy'n sylfaenol i greu cymdeithasau tecach: cydlyniad polisi, atebolrwydd, cyfranogiad cymdeithasol a grymuso. Mae'r adroddiad yn darparu tystiolaeth o'r hyn sy'n sbarduno anghydraddoldebau iechyd ym mhob un o 53 Aelod-wladwriaethau Rhanbarth Ewropeaidd Sefydliad Iechyd y Byd, yn ogystal ag atebion i fynd i'r afael â'r rhain. Mae'n dadlau bod angen camau polisi i fynd i'r afael â phob un o'r pum cyflwr a gwella a diogelu iechyd a llesiant a lleihau anghydraddoldebau.

Wedi'i hysbrydoli gan yr HESRi, menter Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Cymru (WHESRi) (Iechyd Cyhoeddus Cymru, c) oedd y gyntaf i gael ei sefydlu ar lefel gwladwriaeth genedlaethol. Mae hyn yn cyflawni ar elfen o'r Memorandwm o Gyd-ddealltwriaeth (MOU) rhwng Swyddfa Ranbarthol WHO ar gyfer Ewrop a Llywodraeth Cymru, gan ganolbwyntio ar gyflymu cynnydd tuag at adeiladu Cymru ac Ewrop iachach, mwy cyfartal a ffyniannus.

Nod WHESRi yw darparu darlun deinamig diweddar o anghydraddoldebau iechyd, eu baich, penderfynyddion a pholisïau cysylltiedig yng Nghymru. Bydd hyn yn llywio datrysiadau a blaenoriaethu buddsoddiad, ac yn hwyluso deialog polisi traws-sector, llywodraeth gyfan, cymdeithas gyfan. Bydd camau wedi'u targedu'n dilyn i ddod â Chymru iachach, fwy cyfartal a llewyrchus, yn unol â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Nododd WHESRI y grwpiau poblogaeth a gafodd eu taro galetaf gan y pandemig COVID-19, gan dynnu sylw at gyd-ddibyniaeth iechyd a llesiant unigol, cydlyniant cymdeithasol, a'r economi. Mae'r grwpiau hyn yn cynnwys pobl ifanc, grwpiau lleiafrifol, a'r rhai sydd â chyflogaeth ansicr, yn enwedig menywod. Mae Llwyfan Atebion Tegwch Iechyd Cymru (WHESP) yn cael ei ddatblygu, a fydd yn gweithredu fel porth i ddata, tystiolaeth, deddfwriaeth, polisïau, offer ac atebion ymarferol i wella iechyd a llesiant yng Nghymru. Mae Swyddfa Ranbarthol Ewropeaidd Sefydliad Iechyd y Byd a Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo'r map ffordd y mae'r adroddiad yn ei ddarparu a'r momentwm y mae wedi'i greu i leihau anghydraddoldebau iechyd.

Ar ôl dechrau'n lleol, bydd gan y prosiect yn y pen draw gyrhaeddiad byd-eang, gan osod Cymru fel dylanwadwr allweddol mewn tegwch iechyd trwy ddarparu mewnwelediad i'r defnydd cenedlaethol o'r HESRi Ewropeaidd. Bydd y Llwyfan Atebion yn cysylltu â set ddata'r Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Ewropeaidd a bydd ein profiadau yn darparu templed i wledydd eraill gyflymu cynnydd tuag at fywydau iach, llewyrchus i bawb yn Rhanbarth Ewropeaidd WHO.

Adroddiadau Sganio a Dysgu Gorwelion Rhyngwladol COVID-19

Cychwynnwyd y ffrwd waith Dysgu a Sganio Gorwelion Rhyngwladol gan WHOCC/IHCC i lywio'r cynlluniau ymateb ac adfer iechyd cyhoeddus COVID-19 sy'n esblygu yng Nghymru. (Iechyd Cyhoeddus Cymru WHOCC). Nod yr adroddiadau yw cofnodi, coladu a rhannu natur ac ansicrwydd pandemig COVID-19 sy'n esblygu'n gyflym, a'r heriau digynsail cysylltiedig i systemau iechyd. Mae'r adroddiadau'n coladu, yn syntheseiddio ac yn rhannu dysg a gwybodaeth ryngwladol am iechyd, llesiant, effeithiau cymdeithasol ac economaidd, ac yn gweithredu fel adnodd ar gyfer gweithredu iechyd y cyhoedd cynhwysfawr, amserol sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Maent yn cydnabod ac yn mynd i'r afael â'r angen am weithredu cydlynol ar draws pob lefel lywodraethu, sector a rhanddeiliaid, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Roedd y gwaith yn rhan o ddull systematig ehangach o gasglu gwybodaeth gan Iechyd Cyhoeddus Cymru fel rhan o'r ymateb acíwt i'r pandemig. Roedd hwn yn bwydo i Swyddfa Gwyddoniaeth Llywodraeth Cymru a'i Is-grŵp Gwybodaeth Ryngwladol o'i Grŵp Ymgynghori Technegol (TAG), ac i Reolaeth Aur Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Ar adeg ysgrifennu hwn (Chwefror 2023), mae 41 o adroddiadau wedi'u cyhoeddi a'u dosbarthu fel rhan o ddiweddariad Adnoddau Rhyngwladol WHOCC. Cynhyrchwyd dau galendr cryno o adroddiadau cyhoeddedig, ochr yn ochr â nifer o adroddiadau cryno, yn edrych ar effaith COVID-19 mewn meysydd penodol gan gynnwys Iechyd Meddwl, gwendidau, ac anghydraddoldebau iechyd (Iechyd Cyhoeddus Cymru WHOCC). Yng ngwanwyn 2022 ehangwyd cwmpas yr adroddiadau i gynnwys pynciau iechyd y cyhoedd â blaenoriaeth, er enghraifft, yr Argyfwng 'Costau Byw' (Clark et al., 2022).

Mae'r gwersi a'r dystiolaeth o'r adroddiadau wedi'u lledaenu trwy sawl gweminar a chyhoeddiad, ac fe'i cyflwynwyd yng Nghynhadledd Iechyd y Cyhoedd Ewropeaidd 2021 a 2022.

https://phwwhocc.co.uk/resources/international-horizon-scanning-and-learning-report-communication-campaigns-for-vaccine-acceptance/

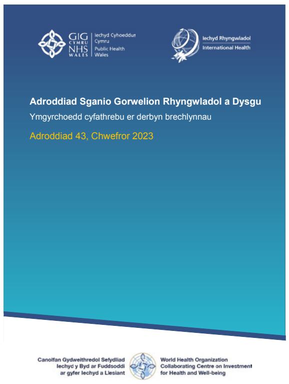

Brexit: Monitro a Rhannu Datblygiadau

Yn yr ansicrwydd ynghylch tynnu'n ôl o'r Undeb Ewropeaidd ym mis Ionawr 2020 (Brexit), dechreuodd tîm polisi WHOCC goladu newyddion, trafodaethau ac effeithiau'r broses. Cafodd y rhestr ddarllen a ddeilliodd ohoni ei llunio'n wythnosol a'i dosbarthu i gydweithwyr Iechyd Cyhoeddus Cymru a chysylltiadau polisi iechyd y DU, drwy Rwydwaith Iechyd Cyhoeddus y DU (Iechyd Cyhoeddus Cymru, 2020).

Roedd y rhestr yn cynnwys y cyhoeddiadau lefel uchel ar Brexit, gyda ffocws ar iechyd y cyhoedd a phenderfynyddion ehangach iechyd. Roedd taflenni gwaith ar wahân yn cynnwys llenyddiaeth academaidd, ymgynghoriadau agored a digwyddiadau i ddod.

Yn 2019, cyhoeddodd Iechyd Cyhoeddus Cymru Asesiad o'r Effaith ar Iechyd o ran goblygiadau iechyd y cyhoedd Brexit yng Nghymru (Iechyd Cyhoeddus Cymru, 2019). Nododd hwn nifer o risgiau gan gynnwys colli gweithwyr iechyd Ewropeaidd o'r GIG, colli mynediad at fecanweithiau cydgysylltu iechyd cyhoeddus allweddol, ac effeithiau ansicrwydd ynghylch swyddi a rhagolygon economaidd ar iechyd meddwl a llesiant. Edrychodd adroddiadau pellach ar effaith bosibl Brexit ar iechyd a llesiant pobl ifanc yng Nghymru a goblygiadau ar gyfer cyllid (Petchey et al., 2020).

Adran 3: Casgliadau a'r Dyfodol

Nid oes amheuaeth bod heriau'r blynyddoedd diwethaf wedi effeithio ar y gwaith y mae'r IHCC yn ei gyflawni a'i gefnogi. Fodd bynnag, mae'r adroddiad hwn yn dangos bod ystod eang o weithgarwch wedi dechrau, wedi parhau neu wedi esblygu, er gwaethaf y pwysau aruthrol ar GIG Cymru a systemau iechyd yn fyd-eang. Mae'n arwydd cryf o ddyfodol cadarnhaol i waith iechyd rhyngwladol Cymru. Mae llawer ar draws y GIG yng Nghymru a phartneriaid wedi dangos eu hymrwymiad, ers 2018 a hyd at 2022 gan gynnwys Llywodraeth Cymru a phartneriaid byd-eang.

Gall yr IHCC ychwanegu gwerth at y gwaith pwysig hwn, ac mae wedi ymrwymo i barhau i arwain a chefnogi a chydweithio â sefydliadau'r GIG ledled Cymru a phartneriaid. Dros y ddwy flynedd nesaf nod yr IHCC yw:

Cefnogi Gweithredu Argymhellion Yr Adroddiadau Gweithgarwch Rhyngwladol

Yn ôl y blaenoriaethau y cytunwyd arnynt gan grŵp llywio Llywodraeth Cymru bydd Bwrdd Partneriaeth Iechyd Rhyngwladol newydd yn cael ei sefydlu gyda'r IHCC ac Iechyd Cyhoeddus Cymru yn chwarae rhan allweddol. Bydd y Bwrdd hwn yn pennu cyfeiriad strategol ac yn darparu fforwm pwysig ar gyfer trafod a datblygu synergeddau mewn gweithgarwch iechyd rhyngwladol.

Creu Grŵp Gweithgareddau Iechyd Rhyngwladol Y GIG

Bydd hyn yn uno dau gorff presennol: Grŵp Gweithredu'r Siarter a'r Grŵp Cynghori Strategol Rhyngwladol ar Iechyd. Mae'r olaf yn cynnwys cynrychiolwyr traws-sector gan gynnwys o Lywodraeth Cymru, y byd academaidd, gwasanaethau amgylcheddol a'r DU yn ehangach. Y gobaith yw y bydd hyn yn hwyluso gwell ymgysylltiad rhwng GIG Cymru a rhanddeiliaid allweddol ar draws pob sector ac yn rhyngwladol. Bydd aelodau'n rhannu gwybodaeth a dysg, gan ganiatáu iddynt ddatblygu ac adeiladu nodweddion cyffredin a diddordebau a fydd yn cefnogi prosiectau a chydweithrediadau iechyd byd-eang sydd o fudd i'r ddwy ochr.

Paratoi'r Tir Ar Gyfer Dull Newydd at Iechyd Rhyngwladol Yng Nghymru

Bydd gwaith Grŵp Gweithgarwch Iechyd Rhyngwladol y GIG yn dechrau gyda thri gweithgaredd craidd, a fydd gyda'i gilydd yn gosod sylfaen gadarn ar gyfer datblygu gweithgarwch iechyd rhyngwladol:

1. Ailedrych ar Gam 1 Cylch Gweithredu'r Siarter: Deall y Cyd-destun. Mae Cylch Gweithredu'r Siarter wedi'i gynllunio i atgoffa defnyddwyr nad yw'r sefyllfa'n sefydlog. Mae'r cyd-destun y mae pob sefydliad yn gweithredu ynddo wedi newid yn aruthrol, ac mae'n bwysig deall y sefyllfa newydd yn llawn er mwyn symud ymlaen.
2. Adolygu'r Siarter ei hun ac ystyried diwygiadau. Disgwylir i'r ddogfen "fyw" hon gael ei hadolygu'n rheolaidd a'i haddasu yn ôl yr angen. Mae hyn yn hanfodol yn dilyn y cyfnod hwn o newid mawr, a bydd y broses yn cael ei llywio gan ddeall y cyd-destun, fel yr uchod.
3. Diweddaru ac ehangu Pecyn Cymorth y Siarter. Bydd hyn yn cefnogi holl lofnodwyr y Siarter wrth iddynt gryfhau eu gweithgarwch. Efallai y bydd angen ei addasu i gyd-fynd â Siarter ddiwygiedig, ac mae dogfennau ategol ac adnoddau ychwanegol y gellid eu datblygu.

Ymgysylltu Â Sefydliadau'r GIG i Godi Proffil Gweithgarwch Iechyd Rhyngwladol

Mae'r GIG yn parhau i fod dan bwysau aruthrol, ond bydd yr IHCC yn ailgysylltu â Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG i hyrwyddo'r Siarter a gweithgarwch rhyngwladol, i ddeall y rhwystrau presennol i weithredu a cheisio atebion, ac i hybu dealltwriaeth o fanteision dinasyddiaeth fyd-eang a gweithio mewn partneriaeth. Ei nod yw hybu ac annog mwy o bobl i fanteisio ar e-ddysgu dinasyddiaeth fyd-eang, yn ogystal â gweithredu'r Nodau Datblygu Cynaliadwy a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Un flaenoriaeth fydd annog dychwelyd i gynnwys gweithgarwch iechyd rhyngwladol o fewn prosesau adrodd blynyddol, gyda ffocws cryf ar y manteision a ddaw yn sgil hyn i GIG Cymru. Bydd hyn yn gyfle i dynnu sylw at waith gwych, dathlu'r gwaith sy'n cael ei wneud ac i gydnabod ei werth.

Gweithredu Argymhellion Gwerthusiad Gweithredu'r Siarter

Bydd yr holl awgrymiadau ar gyfer gwella a gyflwynir yng Ngwerthusiad Gweithredu'r Siarter yn cael eu hadolygu a'u hystyried. Ar sail y gwaith uchod, bydd y rhai sydd fwyaf priodol i'r cyd-destun presennol yn cael eu gweithredu, gan flaenoriaethu yn ôl eu heffaith a'u cyrhaeddiad tebygol.

Sylwadau I Gloi

Mae llawer i'w wneud i yrru momentwm gweithgareddau Iechyd Rhyngwladol yn ei flaen, yn dilyn y newidiadau a'r heriau enfawr ers cyhoeddi'r adroddiad diwethaf. Fodd bynnag, mae Cymru yn ffodus bod ganddi strwythurau ac ysgogiad cryf ar lawr gwlad a lefel strategol. Mae dulliau cadarnhaol yn cael eu rhoi ar waith ar hyn o bryd a ddylai, ynghyd ag arweinyddiaeth dda a chefnogaeth y llywodraeth, ganiatáu twf mewn amgylchedd a gweithgareddau mwy cydweithredol, sy'n cael effaith ac sydd o fudd i'r ddwy ochr.

Mae'r IHCC yn elfen allweddol i arwain a gyrru'r gwaith hwn yn ei flaen a bydd cynnydd yn cael ei adolygu eto yn 2024 gyda'r Adroddiad Cynnydd nesaf.

Cyfeiriadau

All-Party Parliamentary Group on Global Health (2016) *Triple Impact - How investing in nursing will improve health, improve gender equality and support economic growth.* Available at: https://globalhealth.inparliament.uk/news/triple-impact-how-investing-nursing-will-improve-health-improve-gender-equality-and-support (Accessed: 15 September 2022).

Bellis, M. and Dyakova, M. (2022) *WHO Collaborating Centre on Investment for Health and Wellbeing at Public Health Wales: Re-designation Awarded by the WHO. Overview, March 2022.* Available at: https://phw.nhs.wales/about-us/board-and-executive-team/board-papers/board-meetings/2021-2022/31-march-2022/31-march-2022-board-papers/4a-phw-2022-03-31-who-collaborating-centre-re-designation-for-board/#:~:text=Following%20its%20designation%20in%20March%202018%2C%20the%20World,been%20re-designated%20for%20another%20four%20years%2C%20until%202026. (Accessed: 15 September 2022).

Chalmers, K. (2021) *Wales's Health Partnerships with Africa: Maximising potential for mutual benefit.* Available at: https://www.thet.org/resources/waless-health-partnerships-with-africa-maximising-potential-for-mutual-benefit/ (Accessed: 15 September 2022).

Chalmers, K. and Okeah, B. (2021) *International Health Activity in Wales: Rapid Review.* Available at: https://www.thet.org/resources/international-health-activity-in-wales-rapid-review/ (Accessed: 15 September 2022).

Chisholm, G. (2021) *Experts in Our Midst: Recognising the contribution NHS diaspora staff make to global health.* Available at: https://www.thet.org/resources/experts-in-our-midst/ (Accessed: 15 September 2022).

Clark, E. et al. (2022) *International Horizon Scanning and Learning Report: The Cost-of-Living Crisis.* Available at: International Horizon Scanning and Learning Report: The Cost-of-Living Crisis (Accessed: 28 September 2022).

Costello, A. (2021) *'A future for our children?' Wales and Africa Health Links Network.* Available at: https://www.youtube.com/watch?v=1UEl5UN5eWQ (Accessed: 15 September 2022).

Diaz-Navarro, C. et al. (2021) *'Clinical debriefing: TALK© to learn and improve together in healthcare environments', Trends in Anaesthesia and Critical Care, 40, pp. 4–8.* Available at: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2210844021001052 (Accessed: 15 September 2022).

Digital Health and Care Wales (2021) *2021/22 Plan.* Available at: https://www.flemingfund.org/ (Accessed: 15 September 2022).

Dyakova, M., Couzens, L. and Bellis, M. (2017) *Public Health Wales: Our International Health Strategy 2017-27.* Available at: https://phwwhocc.co.uk/resources/public-health-wales-our-international-health-strategy-2017-2027/ (Accessed: 27 September 2022).

Future Generations Commissioner for Wales (2015) *Well-being of Future Generations (Wales) Act.* Available at: https://www.futuregenerations.wales/about-us/future-generations-act/ (Accessed: 15 September 2022).

IANPHI (no date) *The International Association of National Public Health Institutes: Building global public health capacity.* Available at: https://www.ianphi.org/ (Accessed: 15 September 2022).

International Health Coordination Centre (2014) *A Charter for International Health Partnerships in Wales.* Available at: http://www.internationalhealth.wales.nhs.uk/sitesplus/documents/1100/IHCC Charter for IHP %28Interactive%29 E.pdf (Accessed: 14 September 2022).

International Health Coordination Centre (2019) *'Charter for International Health Partnerships in Wales: An implementation toolkit'.* Available at: https://phwwhocc.co.uk/wp-content/uploads/2020/07/Charter_for_Int_Health_Toolkit_English_.pdf (Accessed: 15 September 2022).

JAHEE (no date) *Joint Action Health Equity Europe.* Available at: https://jahee.iss.it/ (Accessed: 28 September 2022).

Nursing Now Cymru/Wales Steering Group (2021) *Celebrating Nursing and Midwifery in Wales.* Available at: https://phw.nhs.wales/publications/publications1/celebrating-nursing-and-midwifery-in-wales/ (Accessed: 15 September 2022).

Petchey, L. et al. (2020) *The health and well-being of young people in Wales: Do they think Brexit will make a difference?* Available at: https://phwwhocc.co.uk/wp-content/uploads/2020/07/Brexit_young_people_report_English_final_Feb_2020-1.pdf (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales (2017) *IHCC Progress Report 2015-17.* Available at: https://phwwhocc.co.uk/resources/international-health-coordination-centre-progress-report-2015-17/ (Accessed: 14 September 2022).

Public Health Wales (2019) *Brexit (includes Implications of Brexit Technical Report Parts I and II, Executive Summary, and Main Findings Report).* Available at: https://phw.nhs.wales/topics/brexit/ (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales (2020) *Brexit reading list, UK Public Health Network.* Available at: https://ukpublichealthnetwork.org.uk/resources/reading-list/ (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales (no date a) *Be the Change: A toolkit for public bodies.* Available at: https://phw.nhs.wales/topics/health-and-sustainability/be-the-change-toolkit/ (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales (no date b) *Nursing Now Cymru Wales.* Available at: https://phw.nhs.wales/topics/nursing-now/ (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales (no date c) *Welsh Health Equity Status Report initiative.* Available at: https://phwwhocc.co.uk/ih/our-work/welsh-health-equity-status-report-initiative-whesri/#:~:text=The%20Welsh%20Health%20Equity%20Status,Health%20Organization%20(WHO)%20framework. (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales (no date d) *WHOCC.* Available at: https://phwwhocc.co.uk/ (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales WHOCC (2021) *Placing health equity at the heart of the COVID-19 sustainable response and recovery: Building prosperous lives for all in Wales.* Available at: https://phwwhocc.co.uk/wp-content/uploads/2021/07/WHESRi-Covid-Report-Eng.pdf (Accessed: 15 September 2022).

Public Health Wales WHOCC (no date) *International Horizon Scanning.* Available at: https://phwwhocc.co.uk/ COVID-19/international-horizon-scanning/ (Accessed: 15 September 2022).

Stafford, J.L. et al. (2021) *'Clinical debriefing during the COVID-19 pandemic: hurdles and opportunities for healthcare teams.', Advances in Simulation, 6.* Available at: https://doi.org/https://doi.org/10.1186/s41077-021-00182-0.

TALK Foundation: Supporting clinical debriefing (no date). Available at: https://www.talkdebrief.org/ (Accessed: 26 September 2022).

UK Government (2017) *Public Health (Wales) Act*. Available at: https://www.legislation.gov.uk/anaw/2017/2/contents

UK Government (no date) *The Fleming Fund.* Available at: https://www.flemingfund.org/ (Accessed: 15 September 2022).

UN (2015a) *The Sustainable Development Goals.* Available at: https://sdgs.un.org/goals (Accessed: 15 September 2022).

UN (2015b) *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development.* Available at: https://sdgs.un.org/2030agenda (Accessed: 15 September 2022).

UN (2021) *High-Level Political Forum on Sustainable Development: High-Level Political Forum 2021.* Available at: https://regions4.org/events/un-high-level-political-forum/?cid=86&pnum=13 (Accessed: 15 September 2022).

Wales and Africa Health Links Network (2022a) *ILO Programme: Calling Healthcare Professionals!* Available at: https://www.wfahln.org/single-post/ilo-programme-calling-healthcare-professionals (Accessed: 15 September 2022).

Wales and Africa Health Links Network (2022b) *'Recognising the Contribution NHS Diaspora Staff Make to Global Health: Shared Learning Event'.* Available at: https://www.youtube.com/watch?v=NMY3PXYuXAE (Accessed: 15 September 2022).

Welsh Government (2017) *Prosperity for All: economic action plan.* Available at: https://gov.wales/prosperity-all-economic-action-plan (Accessed: 15 September 2022).

Welsh Government (2018) *A healthier Wales: long term plan for health and social care.* Available at: https://gov.wales/healthier-wales-long-term-plan-health-and-social-care (Accessed: 15 September 2022).

Welsh Government (2020) *Written Statement: Signing of a Memorandum of Understanding with the World Health Organisation to promote health equity.* Available at: https://gov.wales/written-statement-signing-memorandum-understanding-world-health-organisation-promote-health-equity (Accessed: 15 September 2022).

Welsh Government (2021) *A More Equal Wales: The Socio-economic Duty*. Available at: https://www.gov.wales/more-equal-wales-socio-economic-duty (Accessed: 15 September 2022).

WHO (2018) *Nursing Now Campaign.* Available at: https://www.who.int/news/item/27-02-2018-nursing-now-campaign (Accessed: 15 September 2022).

WHO (2019) *Thirteenth General Programme of Work 2019-23.* Available at: https://www.who.int/about/what-we-do/thirteenth-general-programme-of-work-2019---2023 (Accessed: 15 September 2022).

WHO (2020) *State of the world's nursing 2020: investing in education, jobs, leadership.* Available at: https://www.who.int/publications/i/item/9789240003279 (Accessed: 15 September 2022).

WHO (no date) *Health Equity Status Report Initiative.* Available at: https://www.who.int/europe/initiatives/health-equity-status-report-initiative#:~:text=The%20WHO%20European%20Health%20Equity,being%20in%20the%20European%20Region. (Accessed: 15 September 2022).

WHO Regional Office for Europe (2019) *'Healthy, prosperous lives for all: the European health equity status report'.* Available at: https://apps.who.int/iris/handle/10665/326879 (Accessed: 15 September 2022).

Canolfan Ryngwladol Cydlynu Iechyd

Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru
Rhif 2 Capital Quarter
Llawr 5
Tyndall Street
Caerdydd
CF10 4BZ

Ebost **enquiries@wales.nhs.uk**
Ffoniwch ni **(+44) 02920 104 459**

@IHCCWales

www.phwwhocc.co.uk/ih/our-work/the-international-health-coordination-centre-ihcc /?lang=cy